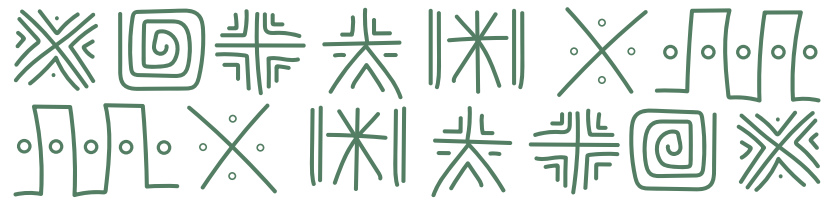

DECRETO EJECUTIVO 604

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

KWASASE'E:

Iko kanëosiko 1 kwaañe ëjao kanësiko ñakaiji këkopaakaiko yo'ose'erepa, jaipaa paa'iwe'ña, yëyepi, de'oyerepa, ise'kë, te'ese'e, **tjñepaa'ikowa'ija're paa'ie, jaipaa paa'iwe'ña paa'ikowa'i kwi'ne iti kase'ese paa'ie.**

Iko kanëosiko 3 kwaañe ëjao kanësiko ñakaiyeje këkopaakaiko ti sawaye peeoyerepa de'oye siwajë kanëose'eje paa'ye kwi'ne we'se aye yo'oyeje;

Iko kwekwetoya 3 kanëosiko 11 kwaañe ëjao kanësiko kwi'ne tj yejaña yo'oyepi paaire esa yo'oja'ñe paa'ijako; si'a yeja akowa'i koo'maña nekowa'i io akë, nere'wakë sakë; jare io kanëose'eje paa'ye yo'ojë saiye, io kayeje paa'ye nemajë saima'kowa'ito, jare io kayeje nejajë saye paa'iji.

Iko kwekwetoya 17 kanëosiko 57 Si'a yeja kwaañe ëjao kanëose'e a'ri dari, paa paa'i dari kwi'ne paaitsëkaje te'e akowa'ije paa'iowa'i tsiojani yo'ojë saja'ñe.

Iko kanëosiko 84 kwaañe ëjao kasiko ñakaiyeje këkopaakaiyere nere'waja'koa, itipaa'ieje paa'ye kwi'ne koo'amaña paa'ieje, kwaañese'e, kwi'ne maitse kwaañe ëjao, yekë tsi'sisi yejaña, pai paa'i dari, a'ri dari, jaipaa dari, paaitsëka paa'ikowa'i de'oye sa'ñe oiyepi këkojë paa'ija'ñe.

Iko kwekwetoya 1 kanëosiko 147 Si'a yeja kwaañe ëjao kanëose'e yo'oja'ñe, yeja ñaëjaë nekë yo'okë saja'ñe kwaañese'e kayeje, si'a yejaña iti paa'iwe'ña yo'oja'ñe kanëose'e nejë saiija'ñe;

Iko kanëosiko 227 kwaañe ëjao kasiko paa'ieje de'oye nere'wajë ñese de'oye saye, në'kesaoye, meñena kaasaye, nepoo'nesaoye, ñajësaye, kakajaiñe, nere'waye, tiñarepana kwi'ne neñañe;

Iko du'ru wëo a) kwekwetoya 1 kanëosiko 6 paaitsëka kwasanëosiko kayeje, paaire wi'yosikoa io akoni yo'ojë saiija'ñe, ëjaowa'ipi ñaja'kowa'ia'ë si'a paa paa'ikowa'ire, iti kase'eje ñese nejë de'oye itise'e io ëjao kanëose'eje de'oye nejë saye. Kwañese'e ñajë saye paa'iona sa'ñope ju'aye:

Iko kanëosiko 19 si'a yeja tsisikopi paa paa'iwe'ña yawesikoni këaye. Yejañapi ko'eko ti'ani siwaja'koa paa tsëka paa'ikowa'ija're.

Ti si'aye ñaëjao, kanëose'eN°028-19-IN/22 de 19 de enero de 2022, paaitsëka paa'ikowa'i yo'oja'ñere ñeje kanëosikoa: 1) Paaire kanëos'ere, a'ritsioni paa'i dari, tsiosipaa'i dari, kwi'ne paaitsëka paa'ikowa'i; 2) ko'ejë tj'ase tsioni ña'ne peeoji paa'iwe'ña de'otona kōni; kwi'ne 3) sa'ñope yo'oye koo'are'waji iti tsioni këkopaajë paa'iyena;

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

Tsoe kanëosikopaa'ito peeoji ponañu'u kajë yo'oye paai do'i paajë paa'ikore. Ko'ejë ti'añe paaitse do'i paaye peeo do'ire iti yo'ojë saye paai yeja ëjaëpi iñokë saye paa'iji iti nejë sayeje paa'ye, paai paa'i dari këkopaaye, kwi'ne Ecuador yeja paai paa'ikowa'i tsëka, iti këa iñokoni nu'ñeñu'u kajë jëjosaoyë ko'ejë ti'añere ñakai ëjao kayeje. De'oye iti kwaañe Ëjao kayeje paa'ye nejë saye.

Iti neja'ñe paañapere isise'e io kanëosiko 141, 5 kwëkwetoya, 13 pi 147 kanëosiko sayeje, kwi'ne kanëoko 11 ako si'ayeja kwaañe ëjao kwi'ne ëjaowa'i nejë paa'iwe'ñapi kaji,

ITI YO'OJA'ÑERE KWAAÑE ËJAO KANËOSE'ERE KO'EJË NERE'WAJË SAJA'ÑE DE'OYE IO KAYEJE NEJË SAJA'ÑERE.

SI'AYE ITI YO'OJË SAJA'ÑE KWII'NE NEJË SAJA'YE KANËOSE'E

Iko kanëos 1.- Iti paa'ieje ti'ajë yo'oja'ñe. – Iye këakore paa'iji de'oye nëjë ti'ase'epi io paa'ieje nejë ko'ejë saja'ñere ti si'awa'i nejë saiye. Ja kwaañenëose'e kato si'awa'i sewojë iti kase'eje paa'ye saiyea'ë io Kwaañe Ëjao kanëose'eje paa'ye. io akoni yo'ojë saija'ñe, ëjaowa'ipi ñaja'kowa'ia'ë si'a paa' paa'ikowa'i a'ri dari, paai paa'i dari, jairari, paaitsëka paa'ikowa'i iti kase'eje ñese nejë de'oye itise'e io Ëjao Kanëose'eje de'oye nejë saye. Kwaañese'e ñajë saye paa'iona io Ecuador kwaañe ëjao iñanëose'eje kwii'ne Yekë Yejaña kayeje.

Ko'ejë neja'ko kwaañenëosiko ti wanëñe peeoyerepa tsioni nejë ñese saja'ñea'ë iti kwaañe ëjao kanëose'eje paa'ye de'oye sewoyepi.

Kanëosiko 2 neja'koni kanëosiko. _ Ko'ejë ti'jañe kato neja'ñea'ë de'oye jaje paa'ijako kajë paa' kwaasanëose'epi, tsi'soyë de'oye kase'e, a'ri paa'i dari koo'ye këakoñe, tsiosi paa'i dari, jaipaa' paa'i dari, kwi'ne paaitsëka, iti kanëose'eje paa'ye ñese saija'koa kwaañe ëjao kanëose'eje.

Ti koo'aye peeoye iti këajë ñese saye, iti ko'ejë ti'añe kato nerepajë iti kayeje ti'aja'ñe, Kwaañe Ëjao kayeje paa'ye nesaoko ti'aja'koa iti kayeje.

Jare iti kanëose'eje nejë de'oye yo'ojë ñese saye du'ru wëoko sayeje.

Kanëosiko 3._ Iti ko'ejë ti'ako ko'ejë ti'añe yo'oja'kowa'ia'ë paaipaa'i darise'e, paa'idari, jaipaa' dari, kwi'ne paaitsëka paa'ikowa'ije iowa'i ëjaowa'ija're koo'ye neññoñe.

So'o paa'ikowaire kato paako jao ko'ejë ti'akore ñakwañosikowa'i paa'ie io kwaañe Ëjao kaye, io do'i kë'yerepa ñanëosiko jao kayaye kwkwe toya ako 21kanëosiko 57 Kwaañe Ëjao paa'ieje.

Kanëosiko 4 - Iti ko'ejë ti'ako - Iti kwaañe nëose'eje paa'ye nejë ko'ejë saja'kowa'ia'ë kwaañe Ëjao kase'eje iti paa'iwe'ña sa'nawë paa'iepi.

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

Si'a yeja Ējaë iti kase'eje saye yo'oja'ñere kanëose're ñese saja'ñere iti kwañeñeje paa'ye.

Kanëosiko 5.- Ējarepa._ Ko'ejë Ti'añe Kwaañenëose'e ějarepa yo'oja'ñe iyea'ë:

1. **Tsepo.**_ Ko'ejë Ti'añe wëoja'koa jayë'ta iti kwaañese'e ti'ama'në, kwiji'ne iowa'i paa'iwe'ñapi yo'ojë paa'ie, jaidari, a'ri dari, tsiosidari, paaitsëka paa'iwe'ña, jaowa'i du'ru këa kwaañosikowa'i tsepo paa'iona.
2. **Kajatëkawë.**- iti tsepo paa'iona ku'ijë neja'kowa'iaë iti ko'ejë ti'añe kwaañe Ējao kayeje.
3. De'oye kwaasaye.- Iti ko'ejë yo'omaka kwaañe Ējaowa'i tsioni koo'amaña newe'ña, kwiji'ne a'ri Dari, paa'i dari, jaipaa Dari, kwi'ne paaitsëka, ko'ejë ti'aja'ñere tsiosiko, de'oyepi yo'oja'ñe, nuñepaa'ie, tiñarepa, ti'arepayere kajë yo'oye, nekërepa, se këkopaaye, kokaiye, kwii'ne sa'ñe oijë ña'ne.
4. Jaipaaitsëka paa'iwe'ña kakajai'ne kwii'ne Jaipaa paa'iwe'ña.- lo kanëosiko paa'ieje ko'ejë ějarepa Jaipaaitsëka paa'iwe'ña kakajai'ne kwii'ne Jaipaa paa'iwe'ña.
5. Këaye.- Tsiosi Kwaañe Ējaowa'i ti'añe kanëoñë, a'ri dari, tsiosidari, paaitsëka paa'iwe'ña, ko'e ti'añe nejë saiye do'ikë'yere nejë saye do'i kë'yerepa neja'ñe, kooa si'aye yeke paa'itoje, iowa'i koka kaye do'ikë'ye ñakaise'ea'ë koka kajë paa'ie, jaipaa paa'ikowa'i kwii'ne paaitsëka paa'ikowa'i.
6. Iowa'i yëyese'epi kokowa'i.- Tsiojani yo'oyë a'ri Dari, paa'i dari, jaipaa Dari, kwi'ne paaitsëka, ko'ejë ti'aja'ñere, iowa'i yëyeje, koase tëojë se kaye peeoye.
7. De'oyerepa nejë saye,- kwaañe ějao kaye ko'ejë ti'añe ti koo'aye peeoyerepa kwii'ne esa saye mai tsepaaye ñarepajë saye, ai tsoe yo'oye peeoye, kare'waye peeoye iti ko'eti'akë kwii'ne ko'ekwaañokë.

6. Kwaañe Ējaore ko'eye.- Kwaañe Ējao yo'ojë saye iyea'ë:

1. Kwaañe Ējao ko'eye kato neja'ñea'ë jayëta iti ñama'rë;
2. Iti nejë saja'ñe këaja'ñea'ë jaipaa tsi'sisitona kwii'ne yekowa'i paa'iwe'ñaje iowa'i kaye ti'ajë, se këakoñë.
3. Kwaañe ějao kanëose'e yeke pona'ne peeoji, noni këarojai'ne yekëwe'ña, paa'i de'oto.
4. Iti kaye tsi'soye kwiji'ne paa'i darire kokaiye, jaipaa dari, paaitsëka paa'ikowa'i iorepase'ere kaja'kowa'ia'ë nuñe iowa'i paayepi.

Kanëoko 7.- Te'e nejë saiye.- koo'amaña tsi'sini kwaañe Ējao kayeje nejë saiye de'oye tsioni koo'amaña nejë sayë iti kayeje paa'ye, ti koo'ayerepa nejë saye.

Karepase'e pa'ijako kani kwii'ne iye kwañesiko kanëosiko 226 kwañeějao República, pa'iji se tëoye de'oye sekokaiye pa'ija'kore iti kase'je pa'yerepa yekë ko'amaña nekowa'ija're jaje Funcion Ejecutiva ja're koni.

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

Kanëosiko 8.- Këase'e iti pa'yerepase'e iye pa'ye Función Ejecutiva.- Jayë'ta' isima'rë si'aye iye kwañese'e, paye pa'iji iti kokaiyere jayë'ta' isima'rë airu'ru, de'oyerepa kësiko ni karepase'e, këa asosikorepa, jaje iti ñajë kajë kwañesikowa'ipi kwi'ne kwañesiko pa'ye paaiñape iti kasi ëjaowa'i pa'iji iye Función Ejecutiva, jaropi këaji iti ko'are'warepakë paanita'a paja'koa iye iti këkopakaiye kase'e paai pa'ikowa'ire, pa'irari, jaipaa'i dari akowa'ire, tiñe pa'i paai kwi'ne yeke pa'i paai pa'ikowa'i.

Kanëosiko 9.- Kokai sa'ro.- De'oyerepa sañu kani iye seni asaye aye iye Kasikore pa'ye, pa'ija'koa ye'yesikowa'ipi k_okaiye iti sai sa ëjaorepapi iowa'ire kokaiye kwi'ne ñese mëjjajë paa tiñe pa'ikowa'i.

Yure ikore kase'e toyasiko du'ru kasiko paanije kooasi'awa'i sakowa'i, yo'oyepa'iji si'anëpi asakowa'i iowa'i tayaja'o kookwañose're paajë pa'yepa'iji pa'dari, jai paai pa'i rdari, yekë paai kwi'ne tiñe pa'i paai pa'ikowa'i.

Kaniosiko 10.- Do'ye.- do'ye nere'wase'e kato pa'iji sakaiye kwi'ne iti seni asajë yo'oja'ñe kato koja'koa iti seni asakowa'ipi, tise yeke karojaima'pë kooa kokaiyese'e pa'iji iye neñu kani yo'oye pa'iji.

Kanëosiko 11.- Kooa seni asatëkawë jayë'ta'a katëjjima'rë.- Iye kooa senisaye yo'oye pa'iji iye kase'je pa'ye:

1. Nere'wa sa'ro
2. Jai paaire soirao sa'ro
3. Seni asaja'ñere yo'o sa'ro kwi'ne
4. Iti yo'ose'ere ñañe kwi'ne sioñe iti seni asase'e j_a kanëoma'a sa'ro

Si'a sa'noa pa'iji iti seni asayé jayë'ta'a kanëoma'rë, iyekato këkopakairepajakë sa'ñe koka kaye iti koo'amaña neñe saijë sakowa'ipi iti seni sajjajë kajë kwañesikowa'ipi kwi'ne paai ikore akowa'i, yo'ja'kowa'ia'ë iore kase' pa'ieje, iti paai koka se këkaikowa'ire iye a'ri dari, jai paai dari yekë paai kwi'ne tiñe pa'i paai pa'ikowa'i, toyakwañorepani pa'ikowa'i iti paai pa'ikowa'ire ñakaikorepapi.

Wasiko II

NERE'WA SA'RO

Kanëosiko 12.- Seni asaja'kowa'ire ñati'ase'e.- Kase'e këasimakapi iti kase'erepa iye kanëosiko 8 ikore ako, isti seni asakopi yo'oye pa'iji ñati'añere ikowa'ire pa'idari, jai paai pa'i dari, tiñe pa'ikowa'i paanije tiñe pa'i paai pa'ikowa'i, jawa'ipi seni asakwañokowa'i pa'ija'kowa'ia'ë, iti toyakwase'e pa'ieje panije toyasiko pa'ieje, jaje yo'oja'kowa'ipi yo'oyepa'ija'koa kokaiye iti ye'yesikowa'ipi jaje iti saijë sakowa'i akowa'ipi kokaiye pa'iji kwi'ne iowa'i paai tiñe pa'ikowa'i, kokaijë kajë señeje peeoyerepa yekëwe'ña ko'amaña nekowa'ire, jare iti kase'e pa'ieje:

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

Kooasi'a pa'i dari, tiñe paai pa'ikowa'ipi, seni asakwañoma'kowa'i pa'ini, señe de'oji iti seni asarojai tēkawē paanije soiraomakarepa si'awa'ire kwi'ne toyasēomaka. Iowa'ire kēkopakaiye yo'oñu'u kani, sejē toyasikoni isiye pa'iji iowa'ireje seniasaye pa'irepaji kajē toyasikoni kwi'ne tiñarepa kējājē iowa'ire kēkopakaiye kasikona se kako'ijaiē toyasikorepani, ko'are'wakwañowē kajē tiñarepa jare ikore kase'ese.

Kwasayeje yure sesikoni itire peeoyekato, sewoma'ko pa'ija'koa iti seni asakowa'ipi.

Wasiko III

SI'AWA'IRE SOIRAO SA'RO

Kanēosiko 13.- Soiraoye.- Kooa iye si'ajēña (10) mu'señapi, kwekwese'e pa'iyē pa'iji iti kawēosimaka iye pa'l dari, jai paai pa'l dari, tiñe paai pa'ikowa'l, seni asakwañokowa'l, jaje toyakwañosikowa'irepapi itiseni asakowa'ikato si'awa'ire soiraoja'koa kwi'ne iti se tēoyena koni jaje iowa'l tserepa kējāyēja'a, iowa'ise pa'l sa'noaja'a, kooa esa kēarojaiñe paanije kooa kēasa'roja'a, toyase'epi, jaje yo'ojē iowa'ire kēkopakaiye kase'je yo'oyē.

Soiraoye kasiko se nesaoja'koa iti kwañesikoja're jaopi kokaiye pa'iji ñese paai pa'ikowa'l dari mēiñere kajē iowa'ire kase'je pa'ye.

Kanēosiko 14.- Jai paaire soiraoyere tēose'e.- Iti iye neko saja'kokato pa'iko iye seniasaye jayē'ta'a kanēoma'rē, ñaja'koa iowa'l seniaskowa'l sa'nawēre pa'iyē kako, iye tēokaise ayese'e:

1. Ja ljaiye kokaiye kase'e seniaskwañokow'ire.
2. Seni asaye yo'ojē saye jayē'ta'a kanēoma'rē,
3. Iti yo'oja'ñe toyasiko jayē'ta'a kanēoma'rē

Ilopi jaje pa'ito, kējāyekato pa'iyepa'iji pa'l dari paai koka kayerepapi kwi'ne yekē tiñe paai pa'ikowa'i koyo'oyeje.

Wasiko IV

SENI ASAJA'ÑERE YO'O SA'RO

Kanēosiko 15.- Jēaye koka kaye sa'nawēpi.- Toyaja'o isitējisimaka io se kaye pa'iji iye kanēosiko ako 14 iko yure nesiko, pa'ija'koa pa'i dari, jai paai pa'i dari yekē paai kwi'ne tiñe pa'i paai, iowa'i noni yo'ojē pa'iyē, kwasarejē pa'iyē kwi'ne yo'oyepa'iji sede'oye etañu'u kayepi sa'nawēse'e kwi'ne katējiye, jaiye koka sa'ñe kajē ti'añe isti kēase'e ayere, yekowa'ipi iye sajēna ko'aji kati'añeje peeoji iye saye aye.

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

Seni asakwañosikowa'i kato tsi'soye de'oji iowa'ire kase'e kwi'ne aiwaiñerepa asakowa'ire, jaje iowa'ipi jaje yëni.

Kanëosiko 16.- Kase're tsisore'wye.- kooa kaya si'a jëña mu'señapi (20) jaje kwekwe wëosiko iti këasi jeteyo'jepi, iye kanëosikoa 14 akona ikore toyasiko pa'ikona, iti seni asakopi paanije iti saio sako jaiye de'oye ñese mëijajë paai pa'idari akowa'i, jai paai pa'i dari imaja'kowa'ia'ë iti seni asakowa'i nese'e kwi'ne kase'repa iowa'i seni asamaka ayere iye pa'i dari ja pa'idari kwi'ne tiñe pa'ikowa'ire koni jare japi iñose'e pa'ija'koa toyaja'orepare isiyeye yeke kooa toyasikota'a kwekwese'se iti këasa'rona mëose're ñaÑe pa'iji iti seni asako yo'ose'je pa'ye kayaye iye kopa'ija'koa toyase'e, pa'isikowa'i mami kwi'ne yeke ñaÑu kajë kase'e jai paai tsisini koka kasitona.

Wasiko V

**ITI YO'OSE'ERE ÑAÑE KWI'NE SIOÑE ITI SENI ASASE'E JA
KANËOMASA'RO**

Kanëosiko 17.- Nesaoye kase're kwi'ne itipi etase'e.- Tëjisimakapi iti toyatsi'sose'e seni asajëna etase'e pa'iji kooa te'e jë (5) kwekwesimaka iti tsi'sosimaka etase'e, pa'iyeye pa'ye, seni assikopi neñepa'iji tëjijerepa këakore toyasikoni iti kanëosiko 16 ikore yure toyasiko, iti yo'osikoa do'ikë'iorepa paanije io ëjaorepa iti sako ñese paai pa'ikowa'i mëijajë kako yo'okoa jaopi toyare'waye pa'iji kwi'ne ñaÑepa'iji iti isise'e.

Kanëosiko 18.- Etase'e këatëjiko.- Etase're kase'e pa'iji kooa te'e jëtëja'a pa'i mu'seña (5) jaje iti etase'e tsi'sosimakapi, seni asasikopi neñepa'iji iti tëjiye këawesokoni iti seniasase'ere, jaoni pa'ija'koa kase'e kwi'ne de'oye tëokaise'e: këoka pa'ina se tëokoÑe pa'iji ti si'aye kwi'ne de'oyerepa kase'e pa'iyere, itirepare paaye pa'iji toyaja'oje.

Tëjiore këasiko, nese'e pa'ija'koa iti kwaÑe ëjaowa'ipi iye jai ko'amaña nesi kako wëosikopi kooa esa iore pa'iyeye iye seni asayé ayerepare, ai ëjaërepakato ñako sako jayë'ta'a kanëoma'rë, jaje iore ñaÑe pa'iji jamaka sewokani; iye kase'pi tëjiye pa'iji seni asayé asye jaje yo'oni de'orepaji kajë iye toyasikona kooypa'iji iye seini asayé akore.

TE'E JAIYERE KWAÑESIKO:

No 604
GUILLERMO LASSO MENDOZA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

Kwasayeje pa'i dari, jai paai pa'i dari, tiñe pa'i paai kwi'ne yekë tiñe paai pa'ikowa'i iowa'i kase'e toyase'e peeokoni isikowa'i pani jaiye kokaiko ayere kakaima'pë pani kooa payë ikore kase'se pa'iyë, ñajë'ë iti kato tsoe ai du'ru soise'e paji'i, jaje pa'ina kooa se saija'koa iti ikore isija'ñese'e.

Pa'irepaja'koni iye kwañesikowa'ipi iti seni asakowa'i etoye pa'iji iti këasikoni tiñarepa iowa'i pa'i dari ko yo'se'ere kwi'ne tiñe pa' paaina kojë.

SAIYERE KWAÑESE'E

TE'ORE. – Jaiye kokai ko'amaña kase'e iti kasimakarepana se këa iñño pa'iji iye kasi toyapëpë jayë'ta'a pa'iko kooa neñere, saija'koa jare io karajaimakaja'a iti seni asatëkaña wëosimakapi. Pase'e kato kooa iti kwañeñe kasikoja'a saiyese'e pa'ija'koa iye kasimakapi.

KAYAYERE. – Kooa kaya si'ajëña mu'seña (20) iko Secretaría de Gestión y Desarrollo de Pueblos y Nacionalidades paanije kooa si'awa'i yo'okowa'i pani, isiyepa'iji ti si'awa'ire ëjaowa'i ko'amaña nekowa'ina iye Funcion Ejecutiva, esa këajëna asa sa'noaja'a, toyaja'o toyakwañosikowa'irepapi iye pa'i dari, jai pa'i dari, tiñe pa'kowa'i kwi'ne tiñe pa'i paaina koni. Etoye pa'ijiti si'anëpi iti toyaja'o.

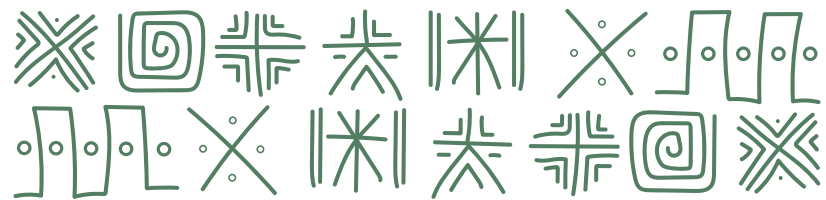
TOASOÑERE. – Iye sa'noa nekowa'i Funcion Ejecutiva kooye pa'iji io sa'nawë Kuri etowe'ña, tisi'aye kuripi yo'oye pa'itome iye ñese sajë ko'amaña neja'ñe ikore seni asatëkawë.

KWAÑETËJISIKO

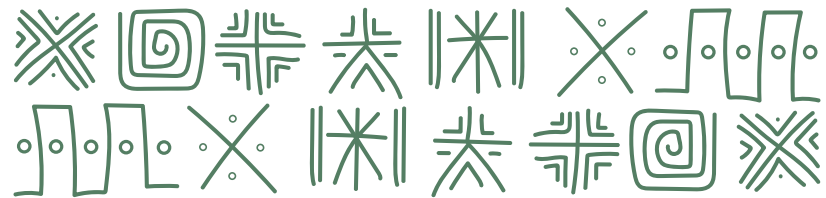
Iye kasiko do'ikë'io pa'ija'koa iore se këasimaka ire Registro Oficial na.

Nesikoa Palacio Dariëjaona, Distrito Metropolitano de Quito, 28 ënejga, 2022 pa'imaka.

Guillerma Lasso Mendoza
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DEL ECUADOR

REFORMA AL REGLAMENTO
AL CÓDIGO ORGÁNICO DEL AMBIENTE

GUILLERMO LASSO MENDOZA

PRESIDENTE CONSTITUCIONAL DE LA REPÚBLICA

KWASASIKO:

Iko, iye toya e'ke 7 pa'ina kanëosiko 3 iti Kwañeējao sakopi kaji ñeje do'ikë'yerepa kwañe'epi kaji mai yeja ecuatoriano pi: "(...)7. Këkopakaiye noni pa'iyë kwi'ine tiñe pa'ikowa'ipi pa'iyë mai pa'i yeja (...)",

Iko, 14 toya e'kepi iti Kwañe ëjao kwañese'e pa'iji ñeje: "(...) Ña kaisikoa de'owe'ñana paai pa'ijajë kwi'ne airo pajë kwi'naja'imakarepa, iyepi këkokaiji de'oye pa'iyena.

Jaje pa'ina si'awa'i ñakaisikopi pa'ijakë ainoaña ñarepajë paye, kwi'ne airo akowa'i pa'iwe'ña, nëtërojaikowa'i aire'wa ainoaña ñakairepajë paye pa'iji iye mai pa'i yeja, airo pa'iyë karajaniwesëye pajako kajë yo'oye pa'iji kooa sokëre jaiye tatejë iti kwenisaosiwe'ña yejaña pa'iyere (...)",

Iko, lye du'rumakarepa 71 akore iñoko iti Yeja kwañe ëjao kanëose'e pa'iji ainoaña këkopakaiyere kwañese'e: "(...) Airo panije mai pa'i yeja aire'wako kwi'ne pa'iyë iskoa jaje pa'ina këkopaye kakaisikoa si'aowa'i ka'ra ëñojë pa'iyepi iti pa'iwe'ña kwi'neje se nere'wajë de'owe'ña nesaojë pa'iyepa'iji titi pani sao tëkaña pa'iyëje, kasi sa'noa, yo'oja'ñe kwi'ne iti ñese'e jaisaija'ñe (...)",

Iko, lye du'rumakarepa 73 akore iñoko iti Yeja Kwañeējao kanëose'e ainoaña këkopakaiyere kwi'ne kwase'e: "(...) lye yeja ëjao yo'oja'koa ko'aye tëtosaiyepaja'ñe kwi'ne iti ainoaña pa'ikowa'i karajaiñe pajajë kajë ësesë'epi pa'iji, ainoaña ko'are'waye paanije ko'are'wawesoye ainoañapa'iwe'ñare (...)",

Iko, iye toyae'ke 6 ikore kanëose'e 83 pi iti Yeja Kwañeėjaopi kaji yo'oyepa'iji kwi'ne kanëose'epi si'a ecuatorianas kwi'ne ecuatorianos paaire ti se kama'pë yo'oyepa'iji iye kanëose'e iti yeja kwañeējao kwi'ne iti kwañese'e: "(...) 6. Oni iñoñe pa'iji iti ainoaña këkopaye kakaise'e nejama'pë paye kwi'ne de'oye ñarepajë aro aye neñepa'iji, këkopakona kwi'ne kwasarepayepi (...)",

Iko, iye kanëose'e 226 iti Yeja Kwañeējao kaji ñeje: "(...) lye yeja si'a koo'amaña newe'ña, Koo pa'ikowa'i, iti sa'nawë pa'ikowa'i, iti ko ko'amaña nekowa'i kwi'ne si'a paai de'oyerepa kwasajë yo'okowa'ipi yo'oja'kowa'ia'ë kooa yo'oyerepa kwi'ne këkoti'añe iti kase'eje pa'ye kwañeėjaopi kwi'ne kwañese'e. Paja'kowa'ia'ë de'oye se kokakajë saiye jaje yo'ojë ti'añe pa'iji iti kase'je pa'ye kwi'ne etorepaye pa'iji siwajë pa'iyerepare si'aye këkopakaiye kase'e iti kwañeėjaopi (...)",

Iko, iye kanëose'e 227 iti Yeja Kwañeējao kasikoa ñeje: "Ko'amaña neñe pa'iji de'oyerepa kwasajë yekowa'ire kokaiyerepapi yo'oye, de'oyerepa, aiseñamaka, tsi'sisikowa'i, kotsi'sisikowa'i, de'oye yo'oye, koyo'oye, nere'waye, tiñarepa kwi'ne neñañe."

Iko, iye toya e'ke 4 iti Kanëosiko 276 akopi iti Yeja Kwañeējao kaji ñese de'oye mēiñere japi pa'iji koasi'aye ti'añere: "(...)4. Ti'ajë kwi'ne de'waye ainoaña pa'iyë kwi'ne si'ayë'këmakarepa de'o airo pajë kwi'ne deoye saikoni kwasajë kasiko yo'oyepi paaire kwi'ne jaipaa pa'ikowa'ire kwinaja'imakarepa, jaje paiji si'anë yoye de'o oko, iyede'oto kwi'ne yeja, japi kokaija'koa yejasa'nawë pa'iyë kwi'ne mai tserepa pa'iyë (...)",

Iko, iye kanëosiko 395 ako iti yeja kwañeējao kwañeko ñeje: "(...) 1. Iye pa'i Yeja kokaija'koa de'oyerepa neni ñese mēiñere, ainoaña nejama'pë kwina'imaka ka'raëñojë tiñe pa'ikowa'ire, ñakajë koosi'aowa'i airo pa'ikowa'ire kwi'ne se nere'wa saokaiye airo pa'ikomañare kwi'ne ito jopokaraye nere'wase'repa pa'ijako aire'oja'kowa're, yure kwi'ne yekë mu'seña. 2. Airo pa'iyë ti'aja'ñere kase'e yo'oyepa'iji iti kase'erepase'e pa'iaja'koa kwañese'erepapi iti yeja ëjaowa'ire ti si'aye iti ko'amaña neëjaowa'ire kwi'neje si'a paai kwi'ne tsi'sisi paai nekowa'ire iye ti si'a mai pa'i yeja pa'ikowa'ire. 3. Iye yeja kokaija'koa si'a paai de'oyerepa koyo'oye ti si'anëpi paire, pa'irari, paitsëka kokwañoma'kowa'i, iti nere'wawe'ña, yo'oja'ñe kwi'ne ti si'aye nese'ere ñañe japi airo ko'are'waña ma'ñe. 4. Kwasayeje wesëkowa'i pani iye ti'ase'e aye kwi'ne ti si'aye kwañese'e Ainoaña ayere, iyepi yo'oja'ñaë ai señamaka kokaiyere airo këkosiko pa'ija'ñere."

Iko, iye Kanëosiko 398 iti kwañeējao kwañeko ñeje: "(...) Si'aye kase'e paanije kakaise'e yeja ëjaowa'i ainoña ko'are'waye ayere yo'okowa'ipani du'rumakarepa asayë pa'iji iti pa'i daripë akowa'ini, jarona këaja'kowa'ia'ë waiñerepa kwi'ne de'oyerepa. Iti asakëkato pa'iyë iti yeja ëjaowa'ipi. Kwañese'epi kë'toja'koa iti seni asaja'ñere, si'a paire se koyo'oye, këaja tëka, iti asasikowa'i kwi'ne iti neseja'a ñajë kwi'ne naunëkoye iti yo'owëomaka këa asoayere. Yeja ëjaowa'i kato iti pa'i dari akowa'i kase'e pa'ito do'ikë'ye nekaiye pa'iji iti kwañese'e pa'iyëje pa'ye, këkopakaiye yekë yeja akowa'ipi ñakaise'e. iye kase'e ayepi se asayë eta'ñepa'io sañope kase'e iti pa'i dari akowa'i, iti kase pa'ina neñepa'iji kani se nesaoye pa'iji de'oye ëaye kasikopi iti ñajë sakowa'ipi ëmëje'e pa'i ëjaowa'ipi jare kwañese'eje pa'ye",

Iko, iye kanëosiko 7 a'ri waasi yejaña sawanëosiko iti nese'e seni asayere, si'a paai ko yo'oye kwi'ne ñajë kayerepa ainoaña ayerepare iye Isijamumakapa kwi'ne asitsiaya pa'i yejaña, toyasikoa Escazú na, kaji këase'e iti nerewa'ye si'awa'i de'oye katëjija'ñe pa'ito;

Iko, iye du'ru 10 kase'e Tsiaya airo pa'iyere kase'e 1992 pa'imaka, kaji de'oye Ainoaña ñajë pañu kajë nese'e pa'iji si'a paai ja're se asajë yëkowa'irepaja're, iti kase'e pa'iyeye kwi'ne wajëye ñese mëiñe ayere iye Escazú, a'ri waasi yejaña ayere kase'e iti këa asoye ayere kwi'ne, si'a pa'ikowa'i koo yo'oye, kwi'ne karepase'ere Ainoa ña pa'iyeye ayere iye isi jamumakapa kwi'ne asi Tsiaya të'tepa, se ñese mëoñe pa'iji iti kakaise'e këkopakaiyere iti yejaña ñakaise'je pa'iyeye de'oyerepa iye maire këkopakaiyerpa de'oye pa'ija'ñere;

Iko, iye Kanëosiko 82 kwañese'epi pa'ikowa'i se ko yo'ojañe kasikopi pa'iji ñeje: "Pa'i dari akowa'ire seni asayé:- Si'aye kawesose'e paniye kwañese'e yeja ko'are'wa'ñepi pa'ikopa'ito pa'i dari akowa'ire seni asayepa'iji, iye yo'oñu kani de'oyerepa këarepaye pa'iji waiñerepa kwi'ne iti kase'jepa'ye. Iti iye seniasakowa'ikato iye Yeja ëjaëpi.

Iko, iye Kanëosiko 83 koo yo'oye kwañejëjaopi si'aowa'ire kako: "Neñase'e. – Yure iti kase'e asañu'u kajë kase'epi sañope yo'oye pa'ito dari akowa'ipi kase'eje, kaye pa'iji neja'kowa'ia'ni iti neja'ñe kase'e pa'ito ñajujani yureta'a de'oyerepa kwasani se këasokoni iti saëjaowa'ipi ñatëjini kawesoye pa'iji iti neja'ñere, newesoye pa'iji iti de'oye neja'ñe ñakwañote'teja'a paai pa'i dari akowa'ire ko'are'wama'pë neñese pa'iji; yekeje ko'eye pa'iji airepa ko'are'wamañena ñajë, saiñepa'iji kwi'ne nere'wayepa'iji iti ko'are'wase'e pa'ito, iyeje se kokaiye pa'iji iñeje pa'yere pa'idari akowa'ire kooye pa'iji ko'amaña neñena koasi'a sa'noa pa'iwe'ñana, iyepi kokaija'koa de'oye pa'iyena.",

Iko, iye kanëosiko 184 Airo ayerepase'e kakaisikopi, kwañeko: "(...) Kokaikowa'i si'a paai pa'ikowa'i. Ainoaña ëjaëpi këayerepa pa'iji paai pa'i dari pa'ikowa'ire iti ko'are'wa'ñepa'io iow'irepana iti neja'ñe jaiko'amaña, kose'e paniye yo'oja'ñe, iyeje pa'yere ainoaña ko'are'waja'ñe kase'e kwi'ne itiyerepana ñani se kaye pa'iji. Pa'ikowa'ini se asañañepa'iji iowa'i kayere jaje yo'oni iti kase'e pa'ito kooyese'e pa'iji iti kasiwe'ñana iye kase'e kato do'ikë'yerepa'ë jaje itipi kurikë etoyerepa pa'iona. Yure iti kase'ere seni asakowa'i pa'ito, yure iye kase'ere neti'arepañu'u kani kooa toyaja'opi kasiko pa'ija'koa de'oye këa asosikorepa Ainoaña ëjaëpi. Si'awa'i kopa'ijajë kani kokaija'kowa'ia'ë iti këakowa'ipi ainoaña ëjaë de kwañesikowa'ise'e, jawa'i kato neñakwañosikowa'i pa'iyeye pa'iji, ti'asikowa'irepa kwine koose'e pa'iyeye pa'iji ainoaña yo'ojë se këawe'ñana.",

Iko, iye Ëjaërepa kasiko NO. 59, se këaiñosiko Registro Ofical Suplemento 478 kasiko 22 ña'ñame'koro, 2021 pa'imaka, 2 ako kanëosiko kaji Escazú kasikorepani ñesena saijë sarepasiko pa'ijakë, kaa'raëñoñerepapi ti'añu kasepa'ina kwi'ne nerepase'e du'ru kanëose'eje pa'yerepa 3 akore korepase'e pa'ijakë këa asoye ti si'a paaire ainoaña aye kase'e pa'ito;

Iko, iye koka tëka No. 142 iti tseanësikorepa No. 22-18-IN/21, Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'epa'yere kwañeko: "Iye Yeja Ëjaowa'i de'oyerepa këa asoyepa'iji iti këakwañoja tsëka pa'ikowa'ire pa'i dari koni iti ko'amaña nejëna

ko'are'wa'ñe pa'yere ainoañana jaje yo'oni ti'añe pa'io jaiye kokaiyere iti ti'añu'u kwasayere. Iye këaye kato de'oyerepa du'ru këese'e pa'ija'koa."

Iko, iye tseanëosiko No. 22-18-IN/21, 8 yëi 2021 pa'imaka, Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'epa'yere, kao: "5. Kannëosikore kasikoa 184 Ainoañase'e kasi toyapëpëna, paako kwi'ne se tëoyeje paaji këkopaye kakaise'e kwi'ne seni asakwañosikowa'i pa'iyee de'oyerepa këaye pa'i dari pa'ikowa'i, tiñe pa'i paai dari pa'ikowa'ire, kasikorepa pa'ija'koa jaje itipi ti'añu'u kwasayepi pa'ina iti kasejre se asati'arejë se tëoyepa'iji iti kwañeëjao kase'erepare jaropi kakaise'e pa'iji këkopaye ayere iti seni asakwañosikowa'irepa pa'ijajë kayepi ainoaña ayere, yure iti ñako Tëte ëjaopi iye seni asayé aye kasikoni Escazú kase'je pa'yerepa ti'se'e pa'iyee pa'iji kwi'ne iye tseanëosiko kase'erepare, kasikoa do'ikëyerepa'ë kokaiye kato kaji iti këkopakaiye akopi."

Iko, iye tseanëosiko No. 22-18-IN/21, 8 yëi 2021 pa'imaka, Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'epa'yere, kao: "7. Kayepa'iji do'ikë'io peeokorepare, Kuri do'ire, iti kanëose'e 462 kwi'ne 463 RCOAM akopi. Kwañeñepa'iji Presidencia de la República nere'wajakë iti kase'je pa'yerepa iye tseanëosikore kase'je."

Iko, iye tseanëosiko No. 1149-19-JP-/21, ënejoa 10, 2021 pa'imaka, Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'epa'yere, 274 akoni koka tëka kaji ñeje: "Këkopakaiye kakaisikowa'i ainoaña aye yo'ojë seni asayerepayepa'iji paanije iti seni asakwañokowa'i: Iye kanësiko pa'iji 398 kaji do'ikëiowa'irepa pa'iyere jaipaire ainoaña yo'omaka seni asayere, karepase'e "paai pa'i dari akowa'ini". Iye këkopakaiye akowa'irepa kato paaji paai pa'i dari akowa'irepase're, paani iowa'i tiñe pa'i paaire kayepëeji, iye ainoaña ko'are'wa'ñepa'io iti yeja ëjaëpi nesi kwasani yo'oyeje pa'ye.";

Iko, iye tseanëosiko No. 1149-19-JP-/21, ënejoa 10, 2021 pa'imaka, Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'epa'yere, 275, akoni koka tëka kaji ñeje: "Yureta iti airo pa'i dari akowa'ire kwi'ne jairari kënomaka pa'ikowa'ire, pa'iyepa'iji seni asakwañosikowa'i aro nejañepi pa'ikopa'ito, paako señeje toyaja'o iti tseakowa'irepa pa'ijë kayere, ñañeje peeoji yea ëjaowa'ipi ñakaisowa'ipi toyakwañowë kayeke, ikose're kasikowa'irepa pa'ijajë yeja ëjaowa'i ñakaiseje pa'ye iti kwañeëjao kaseje pa'yerepa, "koo'are'wa'ñe pa'io pa'ini ainoaña paai pa'i dari.";

Iko, iye tseanëosiko No. 1149-19-JP-/21, ënejoa 10, 2021 pa'imaka, Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'je pa'yere, 289, akoni koka tëka tëjiji ñeje: "Ainoa aye seni asayekato këase'e pa'iyee pa'iji waiñe kwi'ne de'oyrepa pa'i dari pa'ikowa'ire. Seni asaye ayere këaye pa'iji ainoaña yo'oja'ñere kajë tiñarepa iko iti Kanëosiko 398 kwañeëjao kase'eje pa'ye, Iti yo'oye ñese saëjaowa'ipi tiñarepa këa asoye pa'iji iti ko'are'wa kwañoja dari akowa'i si'awa'ire, tiñarepa, ti'aja'ñerepa kwine si'aye iti yo'oja'ñere,"

Iko, sekasiko tseanëosiko Ecuador Kwañeëjaorepa iti Tëtese'je pa'yere 340 koka tëka akoni kaji ñeje: "Airo yo'oja'ñere seni asatëjiye.- Ainoaña pa'iyere ti'arepañu kajë seniasaye iye kase'je pa'yerepa ñajë saiye pa'iji: (i) Seni asakwañoja'kowa'i kato pa'ija'koa ai waiñe kwi'ne tiña kasiko iti kase'je pa'yerepa. Airo pa'iwe'ña ko'are'wamakoni kwasajëna tiñarepa kasikopi pa'iji Yeja ëjaowa'i seni asarepaye pa'iji paai pa'i dari akowa'ire iti ko'are'wa'ñe pa'ye pa'iyere, (ii) iye seni asayé kato ti se yekowa'ipi seni asajë kasikoje peeoji iye seni asamaka kato kokaija'koa Defensoria del Pueblo pi kwi'ne a'ri wasi yejaña ëjaowa'ina koni. Ko'amaña ne ëjaowa'i kato peeoji seniasaroiñe iowa'i yëyese'e, iowa'ire kase'e ai señamakarepa se wëojë iye seni asaye aye, (iii) këënapa yure Kuri neñepi pa'ito, kwi'neje seni asayé pa'iji jayë'ta iti ko'amaña newëoma'në iti toyaja'o neja'ñe etoma'në kwi'ne ai du'ru iti ñajë neja toya'ja'o isima'në, b) iti kasiko saiyeje pa'ye pa'iona yure iye Kanëosiko 89 këëna etoja'ñee'e kasiko, ai du'ru "Si'aye këëna etoja'a tëkaña", (iv) Ainoa aye seni asañu kato iyere ti'asiko pa'iyere pa'iji ti si'aye neti'aja'ñerepa, iti seni asañu'u kase'na se asayé pa'iji tiñarepa këase'epi, (v) de'oyerepa këama'jë yo'oto nuñerepa saiye paja'koa iti neti'añu'u kajë yo'oye iye yeja ëjaëpi asakaiye pase'ekato, (vi) kokai ma'a pa'iji këkopakaisikopi ja sa'roa'ë iti se ko'aye yo'ojëna sañope se kaye ko'aye këkopakaiyere sañope ko'aye yo'oto kase'e kwi'ne sewose'e yeja ëjaowa'ipi airo ko'are'wañe pa'io kase'ere.

Iko, Iye Ëjaërepa kasiko NO. 468, Këasiko lorepare se Toyakoosikona No. 111 iye 22 ña'ñame'koro 2022 pa'imaka, Presidente de la Republica pi kwañeji Ministerio de Ambiente, Agua y Transición Ecológica, Ministerio de Energía y Minas y Secretaría General de la República re de'oyerepa se etojajë jaiye de'oye koo'amaña nejë saija'ñere kajë nere'waye pa'iji Reglamento del Código Orgánico del Ambiente de'oye jaje nese'pi se seni asaja'kowa'ima ainoaña koo'amaña newëomaka; kwi'ne,

Yure iti kase'je paina 13 kwekwe toyae'kepi, 147 a kasiko kwañeëjaorepapi iye Republica kwi'ne Kanëosiko 129 Codigo Organico Administrativo, kako ñeje pa'ye:

NERE'WASIKONE KWAÑESE'E KANËISIKO AINOAÑA AYEREPASE'E

Kan. 1.- Se poonajë'ë d) ako iye 429 kanëosiko akoni, ñeje pa'iore:

"d) Këasikorepa pa'ijakë iti seni asajë saja'ñe ainoaña ko'a maña newëomaka, kokaiye nekaiye iti ko'amaña nejëna ko'arewayepi pa'ina kwi'ne këëna do'ikëye etowëomaka, yo'oye pa'iji Ainoaña ñakai ëjaowa'ipi kwi'ne,".

Kan. 2.- Poonajë'ë 440 kanëosiko akoni, ñeje pa'ioire:

"Kan. 440.- Nerepase'e pa'ijakë si'apaai koyo'oja'ñe Ainoaña aye seniasaja'ñe. Ainoaña ëjaë kwi'ne. Gobiernos Autonomos Descentralizados, Toyakwañosikowa'i pa'iyepa'iji Ainoaña ëjaowa'ina, iowa'ire kwañese'je pa'ye yo'oja'kowa'ia'ë iti de'oye ñese se këasojë ainoaña aye si'aowa'ire iti koo'amaña neja'to, yure iye kwañwse'eje pa'ye.

Kwasayeje yeke, iti seni asawe'ñapi sañope kweeye pa'isikopa'ito iti seni kwasikowa'ipi, sewoja'kowa'a'ni paanije paja'kowa'i pa'ito iti ari kakani ko'amaña nejato, jamakakato kooa kooa de'oyerepa toyaja'opi kani isiyepa'iji Ainoaña ña ëjaowa'ipi iti kwañesikëpi".

Kan.3.- Poonajë'ë 441 kanëosiko akoni, ñeje pa'ioire:

"Kan. 441.- Ainoaña aye seni asaja'ñe si'a paai pa'ikowa'ire iti ko'amaña newëoja'kowa'ipi tiñarepa sekëasoye pa'iji iti kokaiye, jaiye nekaiye, yeke a'rija'ye ko'are'waye iti do'ikë'iwe'ña kwi'ne a'rija'ye do'kë'iwe'ña koni, ñeje yo'ojë etoyepa'iji toyaja'o iti ñaitena ko'amaña neja'kore kwi'neje neawi'yape, këëna etoja'to pa'ito ti'añu toyaja'o iti koo'amaña neja'kowa'i paani etosimakapi yure iti kayejepa'yerepa ito III yure iye kasiko pa'ieje pa'ye".

Kan. 4.- Tëojë'ë TÍTULO III "CONSULTA PREVIA" del LIBRO TERCERO, ñeje kakore:

TÍTULO III

AINOÑA AYE SENI ASAYE PAAI PA'IKOWA'IRE SE KO IOWA'I YO'OJA'ÑE ITI KË'TOSE'EJE PA'YE PA'IE AINOÑA AYE.

CAPITULO I

SA'NOA, KAWËOSE'E, TËJISE'E, KASE'REPA ITIAINOÑA AYE SE ASAYE AYERE SI'A PAAIRE ITI NEJA'WE'ÑA PA'IKOWA'IRE.

Kan. 426.- Ainoaña aye seni asaye iti kë'tojë se yo'oja'ñe ainoaña aye ko'amaña newëomaka.- *Kokaiji iye yo'oye kato de'oye kokakajë saijë sayere si'awa'ire, tiñarepa de'oye këase'e pa'iyepa'iji iye yeja kwi'ne iti ainoaña ëjaë sai sakëpi (iti këa asokwañokowa'i) ñeje yo'ojë de'oye seniasaye ti'añu'u kajë yo'oyea'ë, kokaiye, jaiye de'oye nekaiye paanije yeke neñe ai, a'rija'ye ko'are'wawe'ñana do'ikë'orepa kwi'ne a'rija'ye do'ikëye a'rija'ye ko'are'waye neawi'yape etowe'ña kwi'ne këëna koni iye kase'je pa'ye iti seni asakowa'i kato këaye pa'iji waiñe kwi'ne tiñarepa iti yo'oja'ñere ko'are'ako paani a'rija'ye ko'are'wa'ñepa'io jaje pa'ikëta're japi ko'are'wa'ñe pa'tiñepa'io kokai ko'amaña neto iye iti yo'oja'ñea'ë kamaka.*

Jaje, iti seni asakowa'i kato tsi'soyepa'iji iti kase'je pa'ye kwi'ne pa'i dari akowa'i kase'je pa'ye kookaiye jaje itipi tiña de'oye kase'epi pa'ina toyasiko sa'nawé ayena ju'akona de'oye Ainoa aye kase'e pa'ieje.

Iti këaye isisimakapi de'oyerepa kwi'ne do'ipeeoyerepa iti këasosikowa'i, seni asayepa'iji iti pa'i dariakowa'ire jayë'ta'a isima'rë iti ko'amaña neja toyaja'o, kwi'ne yekë ko'amaña airo ko'are'wa'rë.

Kan. 463.- Sa'noa. – Iye kwañe'ese'e kato do'ikë'yerepa'ë iti kase'je yo'yepa'iji ti si'awa'i koo'amaña newe'ña akowa'ire iye yeja ëjaowa'ire jaje kasikoa iye airo aye se de'oye këasoye jaje yo'ojë ñañe pa'iji jerona ai ko'are'wako'ni kwi'ne a'rija'ye ko'are'waye ñañepa'iji jaje iti do'ikë'iwe'ña kwi'ne a'rija'ye do'ikë'iwe'ña, kokaija'kowa'i paanije yekë ko'amaña yo'okëta'a iti ko'are'wañe pati'ne pa'ye ayere neawi'yape kwi'ne këënapa kuru etoye.

Kan. 464.- Kawëose'e.- Ainoaña aye seni asaja'ñere nere'wase'epi pa'iji iti kwañese'e kajë toyasiko pa'ieje ti si'aye ko'amaña neja'ne yeke se isiko'amaña a'rija'ye ko'are'waye ayese'e jaje iti do'ikë'iwe'ñarepa kwi'ne a'rija'ye do'ikë'iwe'ña koni iye ti'añu kani yo'oye pa'iji iye kawëose'e ayese'e si'ayë'këmakarepa, paani kooa ñanojeoñeka peeoji; sa'ro pa'ie, kooye, yekëpaaija're se tsiopa'ie, de'oye kwasayepi, ititseakowa'irepa kwi'ne se paani iñokowa'irepa, aiseñamaka këasoye kwi'ne tiñarepa.

Kan. 465.- Tëjise'e. - Yo'onsaotëkaña pa'iji si'apaai ko yo'oja'ne kase'e ainoaña ayere këa asoye pai'ko iye kañeje pa'ye katijise'epi:

1. Kakaise'e pa'yepa'iji pa'irari paanije jai paai pa'i dari akowa'ire de'oye kakaye, jaiye iti kaseje pa'yerepa këasokwañosikowa'i iore kasejerepa iye Ainoaña ayerepase'e, kokaiko'amaña paanije iti kokaiko'amaña nekaiye, kwi'ne japi kokaija'koa iowa'i toya'ja'o isikwañoni ko'amaña neja'neje airo ayere etoñu'u kakowa'i pani, kwañese'pi pa'iyese'te yekepi se poonajë neñu kayeje peeoji iye kwañeëjao kasikore kwi'ne iti kwañese'e pa'ieje,
2. Wi'yoyepa'iji koka kaja sa'noa pa'i dari akowa'ija're koni kwi'ne Ainoaña ëjaëpi, jarona këaja'kowa'ireme iowa'i kwasaye ñañe iti yo'oja'ne pa'ito, yërepajë koyo'ojë asayepa'iji jaje etojeoni kokakajë iti kasi toyaja'oja ñajë saijë saye pa'iji iye Ainoaña ayerepase'e, ñeje pa'yere këakoka kwi'ne toyase'epi do'ikë'yerepa pa'ija'ko jare japi paajë ti'añepa'iji iti koo'amaña neja toyaja'o.
3. Tsi'soni nere'wayepa'iji kwine neñajë paai kase'e tisi'aye iñose'e iowa'ire këa asosimaka iti seni asamaka airo koo'amaña newëoja'ikowa'ipi, jaje iye këaiñoñeje kokaija'koa iti ainoaña aye ko'amaña neñe ti'a toyaja'ware,
4. Seniasaye pa'iji pa'i dari akowa'ire iti koo'are'wakwañosito pa'ikowa'ini jaje jayë'ta'a iti ko'amaña neja'a toyaja'wa isima'rë.

Kan.466.- Kase'repa. – Iti Ainoa aye sini asaja'ne si'awa'i asawe'ñana ko yo'ojëna pa'iji iye kase'epi:

AIRO KO'ARE'WAYE. – Si'aye ai tëtosa'yerepa, de'oye, ko'aye, iowa'irepana, aiso'omaka, wëose'epi ko'amaña neñepi, kokaiko'amaña kokaiye jaipaaire kokaiye paanije a'ri tsëkapi ko'amaña neñe jaje yo'ojëna tiñe poonësaoko airo pa'iyebiti kase'e, ioja're sañope pa'ie, kwi'ne iñose'erepa kwi'ne yeke airo

pa'iyere.

KOO'ARE'WAYE: Koo'amaña nejëna airore ai ko'are'wawesoye.

KO'ARE'WAJA'A SA'RO DEPA: Iti ko'are'wa ja'a sa'rorepa kato pa'iji iti ko'amaña neja'to, paanie ai si'aye ko'are'waja'ñere airopa'isepe peeoko neja'ñe iye kato kayë ainoañana ko'amaña nejëna kokaija'koa kajë: pa'iyë, airo pa'iyekwine paai pa'iwe'ña koni iye kato ñakaija'këapi ainoaña ëjaëpi iti saisakëpi ito ko koo'amaña newëokowa'i pa'ito, kokaiye jopo ñu'ñuñe pajako kajë se tëosaoye pa'iji.

JAI PAAI PA'IWE'ÑANA KO'AREWA SA'ROREPA. – Iye tēkawë kato ti'asikoa iowa'ija're koka kajë asani pa'iyë airoakowa'i pa'iyë koni iti jaje ko'amaña nejatorepase'e, jaropi ko koo'amaña nekaijë kwi'ne yeke jaiye se kokaiyepi pa'iji jaje iti ko'amaña nejëna ko'are'wasi darise'e iye yo'oja'ñe kato toyase'epi pa'iji iti koo'amaña nejë saija'a toyapëpëna iti yejaña ëjai kase'je pa'ye. De'oye saijë saye kato paaija're koni iti ko'amaña nemakapi pa'iji kaya sa'noa paaire kokaiye: te'owa'i pa'ikowa'ire (tsiña, wë'ña, yeja, kwi'ne iti yejaña pakowa'irepase'e paanije paai tiñe pa'ikowa'ire koni toyaja'opi ñakaisikowa'irepani koñepa'iji kwi'ne noni aiowa'i yejaña ëjaowa'i ñakaisikowa'i isise'epi pa'iona) kwi'ne tsi'sini pa'ikowa'i a'rija'i tsëka kwi'ne jai paaire pakowa'i koni (pa'idari, jaipai pa'idari, a'rirari, sewasidari, kooa se tsisini pa'ikowa'i kwi'ne këkopakore neni pa'ikowa'i. ñase'epi pa'iji iti ko'amaña neja'torepa kato kwi'ne iti neko'are'waja'to iye kato yo'oyepa'iji iti kase'ëja ñajë jamaka iti ko'are'wa do'i saiñepa'iji iti dari akowa'ire. Toyaja'o peeokowa'i pa'ito neñe pa'iji tsi'sisikowa'i pa'i ëjaowa'ija're koni kwi'neje jaipaire pakowa'ire koni jaje iti noni iti dari saijë saëjaowa'ija're. Kase'pi paaji toyaja'oja'a iti ainoaña ko'amaña newëomaka ñajë saye yure iti sakë koo'amaña nejë yo'okowa'ipi kookaiye pa'iji ti si'a toyaja'o iti kase'je pa'iona de'oye ñakaiye pa'iji iowa'ire isimaka ayepi.

SO'OMAKAPA'IKOWA'IRE KO'ARE'WAYE. - Ikore kato socio-institucional etaji jaiye ko ko'amaña nekaiye te'owa'se're político-territoriales jaropi etaji a'riëjarari, ëjarari kwi'ne jaiëjarari. Itikato de'oye ñese saijë sayere kajë neñë ko kaiko'amaña isijë kwi'ne de'oye ñesena mëjajë kwasayepi.

PAAIDARIPË- PAAIDARIPË KO'ARE'WAKWAÑOSIKO: Si'a paai tsëka pa'iyë jare iti ko'amaña neja'we'ñare, jaje pa'ina iowa'i pa'iwe'ña ko'are'wasiko pati'ñepa'io kooas'amakapi ainoaña ëjaëpi sewoni isisikë pa'ito.

KËA ASAKWAÑOKË. – paai'dari panije jai paai pa'idari, iowa'ise'e pa'ikowa'i airo pa'ikowa'ia'ë kwasayepi, ja airo ko'are'wakwañosiko patiñe pa'io iye jai ko'amañare nejëna kokaiyere kajë yo'ojëta're ko'are'wako ainoaña jaje pa'ina kokairepaye pa'iji iti ko'arewakwañokowa'ire.

Te'e daripëpi, airo paanije jaidari pa'iwe'ña akowa'i pa'itoje seni asasikowa'i

pa'iye pa'iji iti jayëta'a ko'amaña newëoma'rë iye këasomakato pañë toyaja'ore pajë kajë sësë'je peeoji, yëyë kooa iti kakni koka këasaojë kasikose're iti kwañeëjaorepa kase'je pa'ye "ko'are'wa'ñepa'io airo" iti pa'i daripë akowa'ire. Kwi'neje ñakaiye pa'iji seni asakwañosikowa'ire yekowa'ije kwi'neje asasikowa'i pa'iye pa'iji jaje tiñarepa kase'e (técnica y legal) iñoñepa'iji iti ko'are'wa'ñe pa'yerepase'e jamaka kato peeoji isiye iti koo'amaña neja toyaja'o ainoaña ñajëjaë. Iye kasikore iti seni asakwañosikëkato kwi'neje iñoñe pa'iji ikwasakë toyase'e pa'iore jaje iowa'i kooa këa tëkawë.

SENI ASAKWAÑOKËRE TOYAYE. – kooa koka këa tëkawë kato pa'iji kase'pi ja paai iti daripë akowa'i peokowa'i pa'ito yo'okëtare iowa'i pa'iwe'ñaje ko'are'wa'ñe ñakwañoto iye isisi do'ire kani isiye pa'iji toyaja'opi iowa'i kwasajë toyasikoni de'oyerepa jaje yo'orena ñani iti sai saëjaëpi ñani sewoye pa'iji, iowa'ije kopa'ijajë kani iti këa asosa'ro.

AINOA AYE KËAYE. – Pa'iji ikore kato iti yo'oja'ñerepase'e karepase'se, iti toyasiko kayejepa'ye këtose'pi pa'iji iti airo ko'amaña newëoma'rë isisikopi paiko jare iti këasokwañosikowa'ini.

Këye pa'iji tiñarepa, yo'oja'ñese'e, si'aye, si'awe'ñaja'a këse'e pa'ija'koa kwine isisiko pa'iye pa'iji iti kasimaka kwi'ne de'oye.

Iye këasikore kato isisiko pa'ija'koa iti këakwañosikowa'ina kwi'neje asaja'kowa'ireme iti pa'i daripë akowa'i, ko'are'wakwañokowa'i kwi'ne si'awa'i we'se pa'ikowa'ire koni, yure ikokre kase'je pa'ye pa'iona këaiñoñe pa'itome.

SENI ASAYE AINOÑA AYERE. – Pa'ij koka se kani de katëkawëpi iye yo'oye kato kokaija'koa paai dari akowa'ini kwi'ne iti ko pa'ikowa'ire koni ai ja'ye ko'are'wakwañokowa'ire iye ko'amaña nemaka jaje pa'ina ai do'i kë'yerepa'ë iti ko'amaña neja toyaja'o isiyë ainoaña ëjaëpi jaje de'oye ñani asarepani.

SENI ASAKWAÑOKË. – Iti ñakë sa ëjaë iye kase'e sakëapi ainoaña ñakaikëpi. **AINOAÑA ËJAË ITI KWAÑEKËREPA.** – Ainoa ñakai ëjaë kwi'ne Gobiernos utonomos descentralizados, (SUMA) ikona koosikowa'ipi ñakwañosikowa'i pa'iyepa'iji jare jaopi iti yo'oye saja'koa de'oye jai paai ko yo'oja'ñe kase'e airo ko'amaña newëoma'rë ikore yure kwañese'je pa'iore.

AINOAÑA KOKAIKË. – Kaja'kowa'ia'ë kokaikëre si'awaire kokaiwe'ña ko'amaña nekaikëni ainoaña sai saëjaë kë'ro ja'ye pa'ikowa'ini jaipi pa'ija'këapi iti se koka kakë saisaja'kë, nere'wakë, toyare'wakë iti ko'amaña yo'oja'ñe pa'ito iti kooa si'a paai ko yo'oja'kowa'ireme yure ikore kajë toyasa'eje pa'yere.

INSTRUMENTOS TÉCNICOS AMBIENTALES OBJETO DE PARTICIPACION CIUDADANA PARA LA CONSULTA AMBIENTAL. – Ta'ñe ko'amaña neñe ko'amaña kë'tose're nesaoja'ñe si'aye kokaija'ñe ko'amaña

newëosimakarepapi jare kooa se tëoye pa'iji kwasanëose'pi aiseñamakarepa se kani ñañepa'iji iti ko'are'wa'ñepa'ye airo pa'iyeye jaje ñani iti ai ko'arewa'ñe pa'ioire ñani se nere'wawëoye pa'iji ai ko'are'wakopa'ito ko'amañare jaje newëorena ko'are'wamakase'e, jaje pa'iji iti kasi toyaja'o nese'e ainoaña ayerepase'e paai ko yo'orojaija'ñere kajë; kase'je pa'ija'koa ñeje:

- 1. Airo ko'are'waye paja'ñe kajë ye'yeye.*
- 2. Se ai señamaka ye'yeye.*
- 3. Ainoaña ayere koosaoye, kokaiye ko'amañare se koñe iti nejëna pa'iyeye pa'ye neawi'yape kwi'ne këna etomka.*

KASE'E KWI'NE SEKËASE'E DE'OYEREPa KWI'NE KURIKË DE'OYE TI'AÑERE KAJË. – Pa'iji ikore kato itirepase'e kase'pi ñese mëñere kwasajë, yo'oja'ñe, kokaiye jai ko'amañarepare, neñañe kwasayeje airo ko'are'wamako kajë kwi'ne iti nere'waja'ñe kajë kase'e ikore. Jaje pa'ina kase'e kwi'ne se kakëase'e koose'repa pa'ija'koa iti do'ikë'ioirepa kasikona iye kase'e kato se pa'ijakoa ainoaña ayerepase'e kasitoyaja'ona yo'orepaja'ñe kwi'ne iti do'ikë'yerepapi neti'aja'ñerepa kwi'ne ti'aja'ñerepa iti ko'amaña nejë ñese sakowa'ipi iye ko'amaña.

KASE'E KWI'NE ËJAREPA ITI KO'AMAÑA NEJA'KOWA'IRE ISIMAKA AINOA YEJAÑAAYERE. – iyekato iñosepi pa'iji de'oye ñese saja'ñere kajë kooa kokapi kase'e paanije toyasikoja'a iñoñe patiñepa'io pa'iyeye kasiko sekakaima'pë, sañopeje, iye kayekato de'oye tiña asakwañoñerepa pa'iyeye pa'iji yekowa'i asakowa'ire iowa'i kwasajë kayepa'ito, jajre iye kato toyakose'e pa'iyepa'iji iti kase'e pa'iyeye de'oye saijako kajë.

JAIPAAIPI SAÑOPE KAYE: Sañope kaye kayë joporepa paipái te'ire señamaka pa'ijë kamaka paai pa'i dari akowa'ire jaje yo'ojëna ko'aye ñakwañoñ'ne pa'io iowa'i pa'iwe'ñapi, jare iowa'ipi paisikowa'ta'a iowa'i se këa asomaka, jaje kañu kani payepa'iji toyaja'opi këkopakwañosikowa'i kwi'ne kosikowa'irepapi jare pajë sañope kayekato de'oji iti ko'amaña neja'kowa'ire toyaja'o isimakarepapi. Iye sañope kasekato ye'yeyepa'iji ainoaña ñakai ëjaërepapi. Iye sañope kayekato pa'iyeye pa'iji iyere: 1. Iti ko'are'wakore ñarepasiko. 2. Karepasiko iti ko'arewasiwe'ña pa'irepaji kayepi. 3. Iyeja'a ñani kayë kaye payepa'iji toyaja'o. KARE'WASE'E ITI KO'AMAÑA NEJA TOYAJA'O ISIMAKA. -Yure iye seni asayé si'a paaire ainoa aye, etaja'koa yeke sañope jaipaa kweye pa'i dari akowa'ipi iti ko'amaña neja toyaja'o isisimakapi, iye isise'ekato pa'iji de'oyerepa asani itije karepani kwi'ne këa asotëjisikowa'ipi iye kato pa'iji neñañena koni iowa'i kwasajë kaye yekeje nese pa'ija'koa iti de'oye ñese saijë ko'amaña neja'ñena koni a'rija'ye ko'are'waye pa'idari akowa'ire kwi'ne iti saiñe kokaiye koni pa'iji.

De'oyerepa kase'pi kwi'ne waiñe asayepi pa'ina isiyepa'iji ainoña ñakai ëjaëpi.

SEWAWESE'E II

AINOÑA AYERE SE KO YO'OYE ISTI SENIASATĒKAWĒA

SECCIÓN 1ª

TI'ASIKO, TIMAKA, KOPA'IYE KWI'NE PI'OYE

Kan. 467.- Ti'asiko. – Ainoña aye saio sako paaire seni asye kato yo'oyerepa pa'iji iye kwañesikoje pa'iore iyere:

1. *Jai ko'amaña, kokaiko'amaña jaiko'amaña a'rija'ye ko'are'wa'ñe pa'ye ai do'ikë'yerepa kwi'ne a'rija'ye do'ikë'yemaña.*
2. *Jai ko'amaña, kokaiko'amaña jaiko'amaña a'rija'ye ko'are'wa'ñe pa'ye ai do'ikë'yerepa neawi'yape kwi'ne këenana koni.*

Kan. 468.- Itimaka de'oyerepa etaja'koni saijë saye.- Saijë saye jai paaire iti seni asakwañokowa'ire jayë'ta'a iti ko'amaña nejatoyaja'o isima'rë iye ko'amaña newëomaka jaiye kokaiye, jaiyere kokaiye iti kase'je pa'ye iye kanëosiko 467 yure kasikorepana.

Kan. 469.- Kopa'iyee kwi'ne pi'oyee Defensoria del Pueblo ja're. - Iti nese'e kosimaka kokaiko'amaña paanije yeke se yo'oye nesikopi pa'iji ainoña ñakai ëjaowa'i yo'owe'ñana koosaoyepi, ëjaëpi ñakani këaja'këapi ikore Defensoría del Pueblo akëna iti nere'wawëoja'maka jaje ñani se meñe kwañesaoye pa'iji yekëna kopa'i kwi'ne se pi'okë yo'oja'këre iti kase'eje pa'yerepa.

Iti ko pa'iyekato Defensoría de Pueblo ai pa'iyerepa pa'iji ti se pëama'ë iye kase'e ti'añu'u kani ipi yeke daiyepasikë pa'ito jëpi peeoji kajë sioñe peeoji yeke tsi'siñu katia'ñeje peeoji iye yo'oye kato.

Kan. 470.- Iti ko'amaña nesikowa'ipi isiyee pa'iji iti etase'eje pa'ye. – Iti ko'amaña nekë saisikowa'i akëpi isiyee pa'iji iti etase'je pa'ye yejña ñakai ëjaëna ti si'aye toyase'e kooa itisaiwëna koose'e jare iti señeje pa'ye. Jare kwi'neje iti yo'osikowa'ini tomeji isiyee kokakëasaose'e iti yeja ainoña ayerepase'e kase'ere (esakëaye, toyaja'oja'a, kooa se iñoñe) jare tisi'aye iti ëjaë señeje pa'ye.

Kwasayeje yure iowa'ipi jaipaai se ko yo'okowa'ini se sani isijë pa'i dari pa'ikowa'ire, tiñe pa'i paaire iye toyaja'o etose'ere kasikowa'i pa'ito yo'okëta'a iowa'i kokapi toyase'e pa'iyee pa'iji pa'i dari, tiñe paai pa'ikowa'i pa'iwe'ñana. Këa ko'amaña se këa asoye kato kase'epi pa'iji iti kasitoyaja'wana ja sa'nawëre pa'iji iye këayepi:

1. *De'oyee kooa esa këasiko tiñe pa'ye nesikorepapi ëjare nese'se.*
2. *Ko'are'wasito pa'iwe'ñana airo pa'iyee kwi'ne paai pa'ikowa'ire koni.*
3. *Esa tiña iti yo'oja'ñere kasiko.*

Si'aye iye ko'amaña neñe kase'e isise'repa pa'ie pa'iji (toyaja'o ko'amaña nese're, kooa se iñoñe) ainoaña ëjaëna, koosiko pa'ie pa'iji tiñarepa kasi kona jaje nesikoni de'oye se ñakoñe pa'itome.

SECCION 2ª

TA'ÑE SE KĒAJA'ÑE KWI'NE ITI YO'OJA'ÑERE SOIJA'ÑE AIRO KO'AMAÑA NEWĒOJA'KOWA'IPI SENI ASAYE

Art. 471.- Ta'ñe de'oye koyo'jëna paaire seni asaye dawëre kë'tose'eje pa'iji airo pa'ie ñañepi.- Ainoaña ñakai ëjaë paanije ise kwañesikë isiyepa'iji iti seni asakwañosikowa'ina, jaiye de'oye këasikorepani ti si'aye iti yo'se'e pa'ie koni airo aye ye'yese'e kwi'neje iti sekë'tojë kase'na koni isiye pa'iji jaje iowa'i ko yo'ja'ñena koni nese'repa pa'iji.

Peeoja'koa jare iko sa'nawë iti kwañeëjao kase señamaka yo'oye kwi'ne kwasiko kase'je pa'ye, kaji iyea'ë iti a'jiñe ti'aja'ñe kase'e iti kë'toñu kajë yo'omaka, iyere:

1. Ta'ñe këañoka

a) Do'ikë'ioirepana tsi'sini këa koka: Iye yo'oye kato ainoaña ñakai saja'këapi, yeja ainoaña se kokaikëja're koni de'oye a'jiñe tiña asakwañokore nesikoni iñoja'këapi paai pa'ikowa'i asajajë kakë ikore kase'e kato pa'iji airo pa'ie ayerepase'e kwi'ne këaye iti yo'ojë saja'ñe ayere ko'amaña nesikoakëpi kokaina iye nesre'waye pa'iji kwi'ne kooa se asakë nesikëna koni iye yo'ose'pi jajoja'koa sa'ro koka kayena jarona pa'i dari akowa'i këaiñoja'kowa'ia'ë iowa'i kwasajë ñañepi jare jaje iowa'ire wesëye pa'ito seni asaja'kowa'ia'ë jaropi sewoja'kowa'ia'ë iti seña pa'ito. Si'aye pa'i darikowa'i sese'e pa'ito ja kase'e pa'ito si'aye koosaoje pa'iji toyaja'o këakona iti du'ru këajëna kase're.

Yure iti këakopi ai iti yo'se pa'ina ko'amaña neja'ñe ayere ai ko'are'waye kwi'ne a'rja'ye ko'are'waye ai do'ikë'iwe'ñana panije a'rja'ye do'ikë'iwe'ñana jai ko'amaña neja'torepa pa'iji neawi'yape kwi'ne këëna etowe'ña, kaji jai paai tsi'sisitona se këasokoñe iti yo'oja'ñerepase'e, iye yo'oye kato kooa esa këarena sioñe pa'iji, iti kajë toyase'eje pa'ye.

b) Página electrónica: Ikoja'a iti këasokwañosikë kwi'ne jai paai pa'ikowa'i kakani ñati'añe pa'iji iti nesi ko'amaña pa'ito jamaka iowa'i kwasaye se koka tëoye pa'iji iti kase'je pa'ye.

c) Iñojë keako: iye sa'roja'a këa iñoja'kowa'ia'ë si'aye iti yo'ose'e airo ayerepase'e jaokato pa'iji iñoñe kooa (15) minutos kwi'ne (30) ai señamaka tsoe yo'okowa'i pani. Iyeje jare iti kasi sa'roja'a mëorena ñañe pa'iji si'awa'i iti ñañu kakowa'i jakato jare iti Ainoaña ëjaëpi

kaëna mëoñe pa'iji, jae iye kato jai paai ñañesëte de'oye se këasosiko pa'ija'koa kooa si'a sa'noa pa'iwe'ñana, jaje mëoja'kore kato airu'ru ñakwañosiko pa'ie pa'iji ëjaowa'ipi jawa'ipi de'oji kajë ñakatena mëorepasiko pa'ija'koa yureta jai paai ñaja'kowa'ire tëjeye ñakaikëapi Facilitador Ambiental.

d) Toyaja'o isitëkawë iti ñajë saja'ñerepa ainoaña ayerepase'e:

Kooa esa këasikoa iye sa'ro kato iti yo'oja'ñerepare, toyaja'o toyase'pi, kooa yë'ose'e kajëna de'wase'e jare iti ainoaña ëjaëpi ñakakëna jamaka isisiko pa'ija'koa si'awa'i ñajajë kayepi iti ko'are'wakwañosikowa'i paanije ai so'omaka pa'ikowa'reje kokaiji iye këa asoye iti kwañesiwe'ña akowa'ija'a iye këayekato jare ëjaë kase'je pa'ye se këajë saiyese'e paiji iti jaje neja'ko pa'ijakë kajë nese'je pa'ye iti sani ku'ijë ñani etose'je pa'ie pa'iji.

e) Si'awa'ire këasa'ro: Pa'iji iti këawe'ña kase'e japi kokaiji si'aowa'i

seni asakwañosikowa'irepa pa'iyere iye këasoye aye jaje asasikowa'ipi de'oye se këaye pa'iji kwi'ne ta'ñe asajë kokakayere kajë nesikoa, Ainoa ñakai ëjaë iti ko'aye ju'awe'ña akowa'ini ai kokaiye pa'iji kwi'neje yekowa'ireje jamaka kokaiye jaiye de'oye ñese mëiñena kajë iñose'ea'ë de'oye a'jiñe tiña asakwañoñe etoyepa'iji ñeje pa'io pa'ija'koa: ko'amaña neñe këako, kokaiye paanije iti ñajë ko'amaña nejë saiija'ko kwi'ne yejaña tëtesikore ñañe: iti yo'owe'ña ti'asiko jaiko'amaña newe'ña iti nejokwañokowa'i pa'iwe'ña kwi'ne ai o'omaka nejokwañokowa'i koni (pa'ie, airo pa'ie kwi'ne paai pa'ie) yekë dari pa'iwe'ña ñase'e kwasañajaañe (pa'ie, a iro kwi'ne paai pa'ie) iye nese'e kato de'oyerepa nese'e pa'iyepa'iji iye këayeje pa'iore formato A1.

Kooa këa asoye kato pa'iji ai kwañese'epi iye kato ëjaëpi wi'yokaiyepa'iji jare jaëpi kaja'këapi iti pa'ija tëkawë:

e). 1. Jai ko'amaña ko ko'amaña ai jaiye o a'rija'ye ko'are'awañe pa'ye pa'iji japi pa'ija'koa si'ajëña kaajese'e mu'seña (14)

e).2. Jai ko'amaña ko ko'amaña ai jaiye o a'rija'ye ko'are'awañe pa'ye pa'iji neawi'yapeña kwi'ne këëna japi pa'ija'koa si'ajëña mu'seña (10)

Kooa esa këawe'ñe nese'pi pa'ija'koa iye kase'je pa'ye:

e).3 Jai ko'amaña ko ko'amaña ai jaiye o a'rija'ye ko'are'awañe pa'ye pa'iji ai do'ikë'ye paanije a'rija'ye do'i kë'ye pa'iyepi japi pa'ija'koa wi'yosiko kooa te'e jëtë mu'seña (5)

e).4 Jai ko'amaña ko ko'amaña ai jaiye o a'rija'ye ko'are'awañe pa'ye iye neawi'yape kwi'ne këëna pa'iwe'ñana japi pa'ija'koa wi'yosiko kooa toaso mu'seña (3)

Iti këaja sa'noa kato paiji jare iti kanëositose'e ja neñe pa'iji iti sani këarojaimaka. Yeke ai señamaka iti këayere nesaoru se këayere se wi'yoye pa'iji kwi'naja'imakarepa.

Ti wi'yoja mu'seña kwi'neje kase'ea'ë jare iyere koyë jai paai asaja'we'ñana iye mu'señana ñatara'sa kwi'ne na'irasana iye 473 kaniosiko pai'yeje pa'ye jamaka

iti seni asakwañosikowa'ije ko paiyë kajë ñañe pa'iji, kwi'neje pa'iye pa'iji toyaja'wana iti këaja tsepooaña.

f) Airo ayere se kokapi kajë këa asoye: iye sa'ro kato kooa këa asoye pa'iji iti yo'ose'ere paai pa'i dari akowa'ini ai ëjarepase'e iti këajë kajë sesese'e këa asoye pa'iji ye këaye kato de'oji këaye jai paai pa'iwe'ñana sani këato peeoji kwañesiko kooa yëjë se këato kwi'neje de'oji jaje iti wi'yosiko pa'imakase'e këayepi de'oji këako newesosiko jaore kato pa'iji iti wesëëayere setena këakopi pa'iji iye sa'ro iti pa' dari akowa'i asati'ama'ñere setena këakoa iye tëkawë kato.

2. Koka kaja'ñere wëo sa'ro: Kwañeëjao kasikore ti se etasaima'pë ikore neñepa'iji kwi'ne iti kwañese'e kase'eje pa'ye jaje pa'ina soiye pa'iji si'a paaire iti seni asañu kajë yo'owe'ña akowa'ire iyea'ë iti yo'ojë saija'ñe:

a) Jai paaire soiko: Jai paaire këa sa'roa'ë kooa si'aye koka kasa'noañana iti yo'oja'ñere këañu kajë iyepi pa'iji:

a.1) Këako toyase'epi paanije kooa ñañepi;

a.2) kokakëako

a.3) Paaireñasaiwë (Televisión)

a.4) Perifoneo

a.5) Toyaja'o sësose'pi këako, iti ko'amaña neja'tona sësoni këako iye toyaja'o sësosaoni a'ri dari ëjaowa'ipi iowa'i pa'iwe'ñana sësosajë iñoñe pa'iji jai paai tiña ñawe'ñana, esa a'jiñe asayé pa'iji kwi'ne tiñañañe iye formato A2 kwi'ne këkoyepi neñe pa'iji itije.

a.6) Ainoaña ëjaowa'i koka toyasaiwëna koose'pi pa'iye pa'iji

a.7) kooa esa koka këaye.

b) Paaire wëoye.- Soiye pa'iji iowa'irepana kwi'ne paiñapere, iye koka këaja'ñe ayere, yekena koni iyese'e ñakaise'e pa'ija'koa:

b.1) Yejaña, tsiña pakowa'i toyaja'opi ñakanikwañosikowa'i ito ko'amaña neja'to pa'ikowa'ini kokaiye pa'ija'koa jaiye iti koñe.

b.2) Jai paai tsi'sini pa'i tsëka kwi'ne iti ko'amaña nejëna ko'are'wawe'ña pa'ikowa'ini kokaiye pa'iji iti kase'eje pa'ye.

b.3) Iti noni pa'ikowa'irepa pa'i dari japaai pa'i dari kwi'ne paai tiñe pa'ikowa'ire, neapaai, montubias, jaowa'i tsi'sini pa'ikowa'i yekowa'i toyaja'opi ñakaisikowa'na koni iowa'i pa'iwe'ña ko'are'wamaka iti ko'amaña newëomaka.

b.4) Ëjaowa'i iti iye yeja ëjaë pa'ina se pa'ikowa'ipi ti si'a a'ri dari, jai ëja dari pa'ikowa'i .

Iti wëoyepi pa'ito iti kasiëjaëpi toyase'e paa'iye pa'iji iti ko paa'ikowa'i yo'oja'ñe iye seni asayé ayejare ikona isiye pa'iji iti kajë tose'e pa'iyeje iye ainoaña aye seni sawëomaka.

Si'a paaire wëomaka kwi'ne paaire wëomaka se koose'e pa'iye pa'iji iyere:

1. Iti yo'oja'to, mu'se, kwi'ne këaye wëojawe'ña pa'iji iti kase'je pa'yepi (jaipaa tsi'sini koka kawë'ña, koka këa sa'noaña kwi'ne yeke);

2. Ëjaowa'ise'e koka këa asowe'ña Ainoaña aye pa'ye.

3. Iti kokaië koka kako.

4. *Iti se kēa asoja'ko iti seni asase'e ayere jai paai asawe'ñana, jarona ějarepase'e ka'se'e pa'ija'koa iti yo'ojē saja'ñe ayese'e, yo'oja'to, mu'se kwi'ne iti wēojamakarepa.*
5. *Iti paai kase'e tsi'soja sa'ro pa'iji iye kasikoja'a ti si'aye kase'e.*
6. *Jamakaja'a toyatējjjē kasikoa iti kase'e.*
7. *Me tsi'soyepa'ikē'ni iti seni asakwañoni kwi'ne iowa'i se isiye ai ko'are'waja'kopa'ito yo'okēta'a de'oye kēajē toyasikorepani.*

Pa'iwe'ña pa'iyerepana ñani soiyepa'iji do'ikē'yerepa'ē kajē toyaja'opi paanije kooa se kēakoja'a.

Iti soise'e de'oye sajako kani ainoaña ñakai ějaēpi paanije ise kwañesikēpi iti yo'oye kopa'ija'kēpi sai sayepa'iji iti ko'amaña nesikowa'i akēpi. Ti si'aye de'oye iye saija'kore kokaiye pa'iji a'jiñe de'oye netējisiko pa'ijakoa kani.

3. Seni asaye yo'oye

- a) Do'ikē'ioyepare tsi'sini seni asaye:** *Ti'aja'ñere ainoaña ějaēpi paanije i se jējosaokēpi se kēayepa'iji iti kokaija'kē kasikē ja're koni iti kēa asokwañosikowa'ire iti kookaise're iowa'i kajēna jare yo'oja'a toyaja'o kase'je pa'ye, yeja ainoaña ñajē ye'yetējini yo'oye pa'iji iti kajē kwañese'je pa'ye, iye kato sewose'e paji'i jaje pa'ina toyare'was'epi pa'iji iti kēasimakapi iowa'i si'a paai tsi'sini yo'omaka iye airo ko'are'wamako kajē kēare'wamaka. Iti kokaikē kato kokaija'kēapi iti seni asaye pa'imaka iti ko'amaña neja toyaja'wa isimaka ayepi iye kato kēase'e paji'i iti kēa asomakapi koka kani pa'i dari ějaowa'ija're koni, kwasayeje jai paai sañope yo'oyepi pa'ito iti seni asase'e ayere, kooa yureta'a toyaja'opi neni ějaowa'ise'e de'oyerepa kēare'wani neñe pa'iji Ainoaña ñakai saējaēpi paanije i se kwañesikē/opi.*

Iti ko'amaña nesikē kwi'ne se ko ko'amaña kokaikē kokaija'kowa'ia'ē iti ñajē saijē sakowa'ipi jawa'ipi de'oyerepa saye ap'iji iti kēa asosikowa'ipi.

SECCION 3ª

KOKA, ěJAREPASE'E KASE'E, SAIJA'ÑE KWI'NE ITI SENI ASAJA'ÑERE KURIPI KOKAIYE AIRO KO'AMAÑA NEWĚOMAKA.

Kan. 472.- Paai kokapi kaye.- *Iti yo'oja'ñere koka kaja'kowa'ipi wēoye airo ko'amaña neñu kajē kēare'wañu kajē iowa' pa'i yejañana ko'amaña newēoja'kowa'ipi ja sa'nawē pa'ikowa'i pa'iyē pa'i dari pa'ikowa'i kwi'ne paai tiñe paa'i kowa'i jawa'i asajajē kani neñe pa'iji iowa'i koka kwi'ne akē koka koni. Iti kēa sa'noaña kato pa'iji kooa ějarepase'e etoye pa'iji iti toyaja'o kēakokase'e iye yo'oye kato toyaye pa'iji Paaikoka kwi'ne akēkokana kojē.*

Do'ikē'i koka kañu kani ko'eye pa'iji jaje pa'i dari jai paai pa'i dari akowa'ini tiñe paai pa'ikowa'i iti ko'amaña newe'ña kēnomaka pa'ikowa'ni kokaiye pa'iji, ja yo'oye kēaye pa'iji paaikokapi yekē akē kokapi se kēakaiye.

Kan. 473.- Ĕjarepase'e kakaise'e.- Iti koka kajē saiye pa'iji Ainoaña aye seni asayé si'aye iti kase'e, ñakaiye pa'iji kwi'ne ka'raiñojē iowa'i sewokaiyerepa karepayepa'iji paai pa'ikowa'i iti ko'amaña newe'ñarepa ko'amaña newe'ñarepa pa'ikowa'ire yure pa'i dari pa'ikowa'i kwi'ne jai pa'i dari koni akowa'i yo'oyepa'iji tiñe paa'i paai pa'ikowa'ire ñani iowa'i kase'je yo'oye pa'iji.

Kan. 474.- Ainoaña aye yo'ojē seni asaye pa'iji si'a paaire seni asaye ayere.- iti sako seniasasikowa'i kakaise'e peeokowa'i pa'iyē iti seni asayé pa'iyē pa'iji iti seni asakowa'i yureta'a de'oye de'oyerepa soisikowa'i du'runa de'oye kēasikowa'i pa'iyē pa'iji iye yo'oye kato ainoaña aye saij'koa iye yo'osikope ko'aye sakopa'ito, jeonēkasiko jaje pa'ikēta're iti kokaikēpi iye kēayere neñepa'iji.

Kan. 475.- Kuritēoye. - Iti do'iyē kato pa'iji jare iti do'i kase'erepase'e nejē saija'ñepi iti seni asayé ayere kase'e ainoaña ko'amaña newēomaka iti sise'eje pa'iji iti nesaojē kēajē kase'pi ikore kase'je pa'iyē iye yo'oye kato iti ko'amaña nesikowa'ipi kēa asoye pa'iji iye jai ko'amaña neñepa'ito. Jaje pa'ina ti si'aye kokaija'koa iti ko'amaña neko daikopiiye de'oye saja'ñe.

SECCIÓN 4ª

KOKA SE KĒA ASOTĒKAÑA AINOÑA AYE JAI PAAI PA'IKOWA'IRE

Kan. 476.- Iti seni asaja'a tēkaña ainoa ayere kajē jai paai pa'ikowa'ini.- Ikore kato kooa iti nese're isiye pa'iji koka kare'wase're iye tosiko pa'iyēje pa'ye ai ko'are'wa'ñepa'ye kwi'ne a'rija'ye ko'are'wayepi jaje do'ikē'iwe'ñarepana ju'akoa iyere yo'oto newi'yape kwi'ne kēēna etoyena koni iye yo'oye kato pa'iji kaya tēkaña:

1. Kooa kēa tēkawē
2. Seni asatēkawē.

Kan. 477.- Ainoa ayere seni asayé ko'amaña newēoja'kowa'ipi.- Toyaja'o kēasa'noa'ē iye sa'ro kato ti si'aye iti ko'amaña neñu kajē yo'owēosimakapi iti do'ikē'yerepa'ē kase'ere jare iyepi kokaija'koa iti toya'ja'o isiye jaopi kokaitome ko'amaña neñe jaiye kokaiye kokaiye ai kwi'ne a'rija'ye ko'are'wa'ñe pa'yere jaje iti ko'amaña neja'torepa'ē kanēositose'e kwi'neje ko'are'wa'ñepa'io iye neawi'yape kwi'ne kēēna neto, ikopi jare kokaija'koreme iti seni asakowa'ire kwi'ne iti senikwañokowa'ire koni ikore kase'je pa'ye pa'iyē pa'iji.

Kan. 478.- Seni asatēkawē jai paai pa'ikowa'ire ainoaña ko'amaña newēoja'kowa'ipi.- Kooa koka se kani deni yo'omaka'ē iye sa'ro kato yo'okēta'a jayē'ta'a iti ko'amaña ne toyaja'o isima'nē, jajeteyo'je iti toyaja'o isisimaka de'oyerepa nesaosiko pa'iyē pa'iji iti ñani kase'je pa'ye iti seni samaka kase'ere se koose'pi pa'ija'koa ikona, iye tēkawē koji si'awa'i de'oye kopa'ija'ñere kajē Ainoaña pa'iyē ayere.

SECCION 5ª

KOKA KĒA TĒKAWĒ

Kan. 479.- Kooa koka kĕa tĕkawĕ.- Iye koka kĕa tĕkawĕ kato pa'ija'koa ikore kase'je pa'ye:

1. Jai ko'amaña neja'kowa'ipi kĕa koka pa'iji ai ko'are'wañe patiñe pa'iwe'ña kwi'ne a'rija'ye ko'are'wañe paiyena koni jaje ai kwi'ne a'rija'ye do'ikĕ'iwe'ñase'e.
2. Jai ko'amaña neja'kowa'ipi kĕa koka pa'iji ai ko'are'wañe patiñe pa'iwe'ña kwi'ne a'rija'ye ko'are'wañe paiyena koni jaje nea wei'yape kwi'ne kĕĕna etomakase'e.

Kan. 480.- Jai ko'amaña neja'ñere kĕa sa'ro ai ko'are'wawe'ña kwi'ne a'rija'ye ko'are'wawe'ña kwi'neje a'rija'i ko'amaña kokaiye neawi'yape kwi'ne kĕĕnapi etojĕna,

Ikona yureta iti Ainoa ña kai ĕjaĕpi paani i se kwañesikĕpi de'oyerepa se ko'amaa koaiyere nejĕ saija'ñere kajĕ yo'oyĕ iye kokaiye ai ko'are'wawe'ña kwi'ne a'rija'ye ko'are'wawe'ña koni ai do'ikĕ'iwe'ña jare kwi'neje dawĕre ko'are'wayeje pa'iji neawi'yape kwi'ne kĕĕnare etokowa'i pa'ito jaje pa'ina iti kase'eje pa'ye nejĕ saiye kato pa'iji jaje itire de'oye nerena ikore kase'je pa'iyĕ pa'iji jaopi isija'koa iti kasi toyaja'o de'oyerepa ñajĕ kase'e.

Kan. 481.- Nere'waye sani ñarojaija'kowa'ipi.- Iti kokaikĕ airo pa'iyĕ ñakaikĕpi de'oyerepa se ko'amaa koaiyere nejĕ saija'ñere kajĕ yo'oyĕ iye kokaiye ai ko'are'wawe'ña paaja'kowa'ia'ĕ kooa toaso mu'seña (3) jaje iti isisimakapi kwekwewĕoyepa'iji io isisi makapi iye jaiye kokai ko'amaña nekaiyere iye yo'oyĕ kato pa'ija'koa kooa kaya mu'seña (2) iye tĕkawĕna nere'waye pa'iji iti ko'amala neja'tona jaje yo'oja'kowa'i pi sani ñañe pa'itome.

Kan. 481.1.- Visita previa. – Sani ñaja'kĕapi iti ko'amaña neja'we'ña pa'ija'kowa'ipi iye kato kokaija'koa iti yo'ose'e tsi'soye iti kĕasokowa'i pa'iyĕje pa'ye, kwi'neje tsi'soja'kowa'a'ĕ iti kĕayere jaja ñani etoni neñe pa'iji paaire tsisirena koka kajĕ nere'waja'kowa'i pani ko jai paai yo'ojĕna de'oye nere'wasiko'aipi pa'makarepa yureta iti sai saye kokaikĕ ñaja'kĕapi karepase'ea'ni kakĕ kwi'ne pa'ikowa'ireni kayepi ikore pa'iyĕ kato sepa'iji kooa paire se si'aowa'i ko yo'oja'ñere kajĕ.

Ko'amaña newe'ñare sani kooa esa ñarojaiñekato pa'iji ai ko'are'wayerepa kwi'ne a'rimaña ko'are'waye koni yo'ni aido'ikĕ'ye kwi'ne peeoyena ñani nere'waye pa'iji iye yo'oyĕ kato pa'ija'koa ĕjatupĕ kĕnoja pa'i mu'seña (7) yure jai ko'amaña kokaiye kwi'ne a'rimaña ko'are'wayemaña pa'iji iyepi neawi'yape kwi'ne kĕĕna etomakase'e, iye kase'pi pa'ija'koa kooa te'e jĕtĕja'a pa'i mu'seña iore yo'ose pa'ija'koa kokakajĕ asayere kajĕ iye yo'oyĕ ja'ye pa'i ĕja dari

pa'iwe'ña akowa'ija're koni jaje ti'añu kani yo'oye pa'iji iyere:

1. Sani ñañe pa'iji itiwe'ñaana pa'ikowa'ire tisi'aye io ko'amaña newe'ña sa'nawëre pa'irepaye kajë paanita'a ai so'omaka pa'ikowa'ita'a kamañe kayepi.
2. Paai tsi'sini pa'ikowa'ire kaye a'ri dari jai a'ri dari pa'ikowa'ire paai, tiñe pa'i paaire, neapaai kwi'ne paaina ko'mesikowa'i, pa'ito jawa'ipi jaje iti ko'amaña newe'ña sa'nawëre iye añu kani ñañepa'iji iti toyasi ja'ona ti si'a paai tsi'sini pa'i tsëka akowa'ire jaje ñani soini këye pa'iji iti kase'je pa'ye.
3. Ñati'añe iti do'ikë'yerepa yo'oja'ñese'e ai ko'aye ju'añe pa'iwe'ña ayerepre paai ko'amaña nejë pa'ire'otore kooa seni asayé kwi'ne iti yo'oja'ñere sekëa asoyerepa.
4. Ti'añe pa'iji iti de'oyerepa saijë saja'ñerepa iti soise'e ayerepare iye seni asajë yo'oyere ainoaña ayerepase'e iye yo'oyekato pa'iyepa'iji se kokakajë asayepi paai ëjaowa'ija're koni iti ja'ye ko'are'wakwañosikowa'ija're.
5. Nere'waye pa'iji sa'ñe ëjaowa'ise'e kwi'ne we'se ëjaowa'ija're koni iti kokaija'a ko'amañarepare nejëna de'oji ja yo'oñu kani këare'wasikowa'i pa'iyepa'iji pa'iwe'ña, mu'se jare paikokapi se këa asoye pa'iji iti akë koka asati'añe pakowa'i pa'ito japi këani de'oyerepa nere'waye pa'itome.
6. Tsi'soye pa'iji pa'i dari ëjaowa'ija're kwi'ne a'ri ëja dari akowa'ija're jaje yo'okëta'a iti ko'amaña iti kawesose'e pa'ija'maka iti maka seni asayepa'i sa'noaña.

Iti kokaikëpi neja'këapi toyaja'o toyasikoja këakoni kooa toso mu'seña (3) kokai ko'amaña arija'ye ai nejowesoyena koni, a'rija'ye nejañere yo'oye kato pa'iji newi'yape kwi'ne këëna nemaka jare yo'oja'kowa'ipi paye pa'iji kooa kaya mu'señase'e (2) japi koose'e pa'ija'koa iti kokaiyena itina ñajë nerewa'yepa'itome iye ayere pa'iwe'ña, sese'e seniasaye, kooa yë'o kase'ere asayé kwi'ne, toayese'ëja'a soiye, toyase'e kwi'ne yeke koni.

Iye këasiko kato këa asosiko pa'ija'koa ëjaowa'irepana iye yo'oye saisakëna iti seni asayé ayere kajëna isiye pa'iji kooa toaso mu'señase'e (3) jamakapi sewoyepa'iji ai do'ipa'iwe'ña aye kwi'ne a'rija'ye do'ikë'ropa'iwe'ñana jaje yo'okëta'a a'rija'ye ko'are'wa'ñe pati'ñepa'iwe'ñase'e kwi'ne a'rimaña ko'are'waye pa'iwe'ña pa'iji neawi'ype na'ña kwi'ne këëna etowe'ña koni, iye yo'oye kato pa'ija'koa kooa kayamu'señase'e; jaje iti neja'kowa'ia'ni paanije paja'kowa'ia'ni kaye ayere.

Iti sani këase'e kato pa'iji nese'repare koosoye si'aye iti pa'iyeye pa'yere kooa seni sasitëkawëmakase'e kooa se tëokaoka iko kato.

De'oyerepa kokaiyepi kararu ëjaowa'i iti saijë sakowa'ipi se kokakani iti saisakë ainoaña ñakai ëjaë ja're iye kanëosiko pa'iyejerepa, japi ko'aye peeoja'koa iore

nejoñe paanije ti jeowesëyena ti'añeta paja'kowa'ia'ë seni asayé pa'iji si'awa'ire iti kase'je pa'itome.

Kan. 481.2.- Kooa këamakase'e soiye.- Si'awa'ire soimaka pa'iji kooa këayere kajë jaje yo'ojëna ko yo'okowa'ije de'oye saijako iye ainoaña ko'amaña neñu kajë seni asakowa'ipa'itoje, iye yo'oye pa'iji iti kase'e pa'ieje pa'ye iti toyasikoja këase'eje.

Ëjaë paanije iti kwañerena sai sakë kato pa'iji jai paaire se ko yo'oja'ñere sai sakë iti yo'oja'ñere sei asañu kani airo ko'amaña neja'ñere soise'e jare iyepi kokaija'koa jayë'ta'a iti ko'amaña nekore isima'rê jai ko'amaña neja'maka iti kasitona ai jaiye ko'are'wawe'ña kwi'ne kwi'ne a'rija'ye ko'are'wawe'ña pa'ikoa iyepi neawi'yape kwi'ne a'rija'ye do'ikë'yena koni.

Pa'iji kooa ko'amañare neja'kowa'ipi ai ko'are'wawe'ña kwi'ne a'rija'ye ko'arewaye koni jare yo'oyepa'iji kooa ëjatupëkëno mu'señase'e (7) kwi'ne ai a'rija'ye ko'are'waye kato pa'ija'koa neawi'yape kwi'ne këëna yo'omakakato kooa te'e jëtë mu'señase'e jaje iti këasimakarepapi ainoaña ñakai ëjaëpi.

Kan. 481.3.- Këaja'ñere nesaoye.- Koka soiye netëjisi jeteyo'je jaropi se tëokaiye pa'iji iti kwañese'je pa'ye kooa si'aye iti sani ñasimakapi paaire seni asajë yomaka kase'erepapi pa'ina ñani iye yo'oye kato jayë'ta'a iti ko'amaña neja toyaja'o isima'rë këa asoye pa'iji paaire iti neja ko'amaña ayerepase'e.

Kan. 481.4.- Seni asakwañokowa'ire mami toyasëoko.- Iti kokaikë paja'këapi iti mami toyare'wakoni jaje iti këa asomaka yo'ojëna, jare iti kase'eje pa'ye pa'iona iye këasikore.

Kan. 481.5.- Seni asakwañokowa'ire ñati'añe.- Yekowa'i iti koo'amaña newe'ña peokowa'ikato kooa kwasayeje iowa'i pa'iwe'ñaje nejokaiko kani seni asayé pa'iji kooa toyaja'wana toyasikopi jaoni kookwañosikowa'i pani, këare'waye pa'iji de'oyerepa iti kase'na se tëojë kani iyepi ko'aji kajë tiña kasiko pa'ija''koreme.

Iye sesiko kato isiye pa'iji tiña kasiko ayepi jare këaye pa'iji ëjaowa'ina iowa'i pa'iwe'ñapi iti këajë seni asaëjaowa'ina jare iti seni asatëjimakarepaja'a. Yure iti sekowa'ipi iye sesere peeokowa'i pa'ito sewo kwañoma'kowa'i pa'ija'koa.

Iti isijë sesikore kato tsioni isiye pa'iji ainoaña ñakai ëjaëpi ñani sewojakë kajë iti koka seni asatëkawë iye këase'e.

Kan. 481.6.- kase're kwi'ne sekakaise'ere toyasëoye.- Si'aye kase'e kwi'ne se kakaise'e pa'iji iti kajë toyasi sa'noana iti këa asojë seni asamakapi iyere

tsi'soyepa'iji:

1. Jai paai pa'iwe'ñana toyase'e.
2. Kwasajë paiñape kajëna toyase'e iti këa asomakarepa.
3. Kase're toya tsi'soye toyawe'ñapi
4. Tsi'soye kase're kwi'ne sekajë se jë'jesaojëna tsi'sosi koka.
5. Yeke kooasi'aye këa'ñe pa'isa'roa'ë kajë ko'eni se këa asoye paai pa'iwe'ña iye këaye ti'ajako kwasayepi.

Kan. 481.7.- Këade'waye kokapi toyani iti yo'ose'erepare.- Këawe'ña sioni yureta'a iti kokaisikëpi isiyepa'iji de'oyerepa toyani këakoñe pa'iji iti kase'e kooa seni asajë yo'oye si'a paai pa'ikowa'ire seni asayé pa'ito iye këasa'noañana, jai koo'amaña kwi'ne a'rija'ye de'o ko'amaña a'rija'ye aiko'are'awaye iti do'i kë'iwe'ñarepase'e ja yo'oja'ñe pa'ija'koa kooa ëjatupë këno mu'señase'e (7) ai kokaiko'amaña nekaiye kwi'ne iye neawi'yape kwi'ne këëna neñe pa'iji kooa te'e jëtë mu'seña ja'ye(5)

Këaye kato iyepi pa'ija'koa:

1. Du'ru këaye.
2. Këkopaye kase'e.
3. Du'rukëaye.
4. Iti yo'oja'ñere se këajë toyase'e iti nemakarepapi kwi'ne se këaye iti yo'ose'ere.
5. Toayapi tosa koka etosaoye si'aye paai kase'ere iti këaye pa'ise'eja'a.
6. Ai ko'a we'ña pa'iyere se ñati'añe.
7. Tëjiye kwi'ne sekëaye.
8. Toyaja'o ñañe iti yo'ose'repare iyere: kooa yë'ose'e kase pa'iye, soiye, iti yo'ose'ere tsi'sosi toya, kase'e.
9. Kase'repare ni'kiye.
10. Se tëoye (toyaja'opi ñañe)

Iye këasiko iñose'e pa'ija'koa ëjaëpi se ko yo'oja'ñe si'a paai pa'ikowa'i, jaëpi isiye pa'iji kooa toaso mu'señapi (3) ko'amaña neja'ñe kasikoa jaiye kokaiyerepase'e iti ai ko'are'waye kwi'ne a'rija'ye ko'are'wa'ñe pa'iyese'e yo'okëta'a ainejañe pañeje pa'ye pa'iji newi'yape kwi'ne këëna etowe'ñapi iye yo'ose're këaye pa'iji kooa kaya mu'señapi (2) iti këa tëkañase'e. Ëjaëpi se këaja'këapi iti kase'e iti ko'amaña neja'kowa'ina kooa te'e mu'se (1) pa'imaka.

Kan. 481.8.- Kase're koose'e kwine se kalaise'e.- Yureta iti ko'amaña neja'kë këakwañosimaka toyaja'waja'a iti du'ru kanëosiko; iti jai ko'amaña newëoja'ñere a'rija'ye yeke ai ko'are'waye do'iké'iwe'ña ayese'e këaye pa'iji kooa te'e jëtë mu'señaja (5) ai a'rija'ye, ai ko'are'waye ko'are'wayere neawi'yape kwi'ne këëna etomaka pa'ija'koa kooa toaso mu'señase (3) iti yo'oja'kona kooaoye pa'itome de'oye iti kase'je pa'iona de'oja'koa, si'anëpi tiña asakwañoñe neñe pa'itome

kurikë etoyere kwasajë.

Iti imasimakapi ëjaëpi paanije kwañesikëpi iye kasikore saijë sakore pa'iji kooa ion ase koosaoye si'aye iowa'i kwasajë kasi koka; kooa te'e jëtë (5) mu'seña ko'amaña jaiye kokaijako kani, kwi'ne ai a'rija'ye ko'a de'wakowa'i pani pa'ija'koa toaso mu'seña (3) jaiye kokaiko'amaña kwi'ne yeke neja'ñepi pa'iji iti ko'arewa'ma'ona jaje ñani iti ainoña ñakai ëjaëpi sewoye pa'iji iore kase'ese.

Kwasayeje kase'pi pa'ikopa'ito iye kato jare ëjaëpi nere'wakaiye pa'iji iye a'irimaña ko'aye saiye iti yo'oja'ñe pa'iji kooa te'e jëtëja mu'seña(5) ko'amaña jaiye kokaijako kani, kwi'ne ai a'rija'ye ko'a de'wakowa'i pani pa'ija'koa toaso mu'seña (3) jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne këëna etoye.

Iti kwañesikore isikmakapi si'aye ko'aye saise'e nere'wasaoni këaja'këapi ainoña ñakai ëjaëpi kooa te'e jëtëja'a pa'i mu'seña (5) ko'amaña jaiye kokaijako kani, kwi'ne ai a'rija'ye ko'a de'wakowa'i pani pa'ija'koa toaso mu'seña (3) jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne këëna etoye.

Kasikore isimakapi ner'wase'je pa'iji si'aye iti kaserepase'e ainoña ñakai ëjaëpi kaja'këapi kooa te'e jëtëja'a mu'seña (5) jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne këëna etoye.

Iye kase'e pa'ija'koa iti de'oye ñakaise'e iti ko'amaña neja'koa aye nese're jamaka tëjjsikore neñepa'iji këa asose'e kwi'ne kwañesiko pa'ija'koa iti seni asatëkawë.

Yure iti ko'amaña neñe ëjaëpi ti si'aye ko'aye pa'ise'e nere'wase'erepa pa'ija'koa kooa neti'añe pasikowa'ipa'ito, jaje ko'ato kooa de'wasiko nëaja'koa. Yure pa'i dari akowa'ipi iti sañope kayere këaiñoñe pañekato iti koka këa tëkawë, ainoña ñakai ëjaëpi toyaja'o kayeje pa'ye neni iye kanëosiko ako pa'ieje 481.7 iye yure kanëosiko pa'ieje de'oye këa asosikoa iye tëkawë, jamaka sewosikorepa pa'ija'koa iye yure kasikoni, jamaka tëjiko kooa këa tëkawë yo'oni wëoji kooa seni asatëkawë.

SECCIÓN VI

SENI ASATËKAWË

Kan. 481.9.- Seni asatëkawë wëoye.- *De'oyerepa seni asatëkawë wëoye pa'iji iti saisakë iye ko'amaña yejaña pa'ie newëoja'kowa'ipi, kaserepase'e ainoña ñakai ëjaëpi kaja'këapi kooa te'e jëtëja'a pa'i mu'seña (5) jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne këëna etoye jare pa'iji kooa kaya mu'seña (2) iti këaye pa'iji de'oye tiñarepa këa toyaja'o nere'waye kooyepa'iji iti wëosi toyaja'o koka kaja'ñe nere'wasiko pa'i darija're koni jaowa'ireme iti ko'aye ju'akwañosikowa'ireme jareje iopi pa'ie kato, kasikoa iye kanëose'ena 472 kwi'ne 473 yure iye toyasikona.*

Kan. 481.10.- Sosiko iti seniasatëkawëna.- *jai paai ñajëna sosiko wëoye pa'iji iti saisakë iye ko'amaña yejaña pa'ie newëoja'kowa'ipi, kaserepase'e ainoña ñakai ëjaëpi kaja'këapi kooa te'e jëtëja'a pa'i mu'seña (5) ai a'ri ja'ye ko'are'waye kato pa'iji jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai*

ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne kēēna etoye jare pa'iji kooa toaso mu'seña (3) jaje kwekweye pa'iji iti isisimakapi iye sewoja'kore.

Kan. 481.11.- Seni asaja'ñere yo'osaoye.- Jai paaire wēositoyaja'o p'ina iti sai sa ējaē kwi'ne iti seni asakwañosikowa'ije pa'imaka koka asawēoye pa'iji pa'ijakoa mu'se, tēkaña, kwi'ne kasimakarepa iti yo'ojato.

Jai koka kamaka pa'iyepa'iji iye koka sayepi :

1. Iti seni asakwañosikowa'ire toyase'e pa'iyepa'iji mami número de identidad, pa'i daripē, ni'kise'e paanije kooa jējose'e moñopi.
2. Koka kawēoye.
3. Sai saējaēpi kokaija'kēapi iye koka kayekato jaje yo'oja'kēpi se ai du'ru kēayepa'iji iti pa'ija'kowa'ire (yo'ja'ñe, de'oyerepa, koka kajatēkaña ja jeteyo'je iti kaja'ñe ñañepa'iji iti toyase'e.
4. Iñoñe pa'iji iti nesikore de'oye kēasaosikopi de'oja'koreme ti si'aye paai kase'e toye'pi pa'iyepa'iji iye koka kēa tēkawē.
5. Pa'i dari akowa'ire iti ko'amaña newēoja'kowa'ini isi sa'ro. Kēasi jeteyo'jepi iti saisakēpi isiye pa'iji kēakwañosikowa'ire yo'okēta'a kaya (2) tēka tētosaiye peeoji jaje yo'rena de'oye nere'waye pa'itome Iye kase'pi karajaito iti kēakwañosikowa'i iowa'ija're pa'ikowa'ini mēoñe pa'iji se koka kēakaikowa'ire iye saijē saja'kowa'ini iye yo'ose'e seni asayé pa'iji de'okē paanita ko'akē kajē iti neja'ñe isise'e ayere. Kase'e kato pa'yepa'iji de'oye kwasarepani nese'pi iyere de'oji karena yureta koose'e pa'ja'koa toyaja'wana jai paai kase'e.
6. Ñani kwi'ne ni'kiye pa'iji iye koka kase ayere.

Kan. 481.12.- Kēasiko koka de'oyerepa kase'ere seni asatēkawē.- jai paai koka kaye karajaisimaka koka kaye kokaikēpi neja'kēapi de'oyerepa koka kasikore, jaiye ko'amaña neja'ñere kwasajē ko'amaña jaiye kokaijako kani, kwi'ne ai a'rija'ye ko'a de'wakowa'i pani pa'ija'koa kooa te'ejētē (5)bpa'iyeye pa'ye jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne kēēna etoye jare kooa kaya mu'señase pa'iji (2)

Iyepi pa'ija'koa iti kēajē toyaye:

1. Du'ru kēaye.
2. Kanēose're kooye.
3. Esa kēaye.
4. Koka soise're de'oye nere'wase'e iti seni asakēkawē.
5. Asase're de'oyerepa jai paai pa'iwe'ñana jaje yo'oni iti seniasasikowa'ire de'oji kayepa'iji.
6. Tējiwe'ñana kēaye, se kēaye
7. Yo'oja'ñere ni'kiye
8. Ko tēoye (toyaja'oja'a ñajē)

Iye kēasiko isisiko pa'ija'koa iti ñakē sa ējaēna paanije i se kwañwsikēna iye si'a paaire seni asayé ayese'e.

Kan. 481.13.- Iti nese're sewoni këaye seni asatëkawëna, kokairepaye iti etase'je pa'ina kwi'ne tëjiye iye toyase'e yo'ose'e jaipaa. - Iti saisa ëjaë paanije i se kwañesikë, ikore isikëpani iye seni asatëkawë yo'ose'e kato jaiye ko'amaña kokaiyepi a'rija'ye kwi'ne ai ko'are'wawe'ña pa'iji neawi'yape kwi'ne këëna etoye jare pa'iji kooa ëjatupëkëno mu'seña, Iye kase'e pa'ija'koa iti de'oye ñakaise'e iti ko'amaña neja'koa aye nese're jamaka tëjisikore neñepa'iji kooa te'e jëtë (5) mu'seña iti yo'ose'e kaja'këpi jaje yo'oni kooa toyaja'opi neni de'oyerepa nesikoa kani ñatëyepa'iji.

De'oji kayepi pa'ito iti seni asakwañosikowa'ipi, iti ko'amaña neja toyaja'o airo ko'amaña newëoja'kowa'ini, iti sai sa ëjaëpi tsoe de'oye tëjisikore kakaiye pa'iji jaje kaëna yureta'a kwañesiko pa'imaka iye nesiko de'oko ponëja'koa iti yure kasikore pa'iyeye.

De'oji kayepi pa'ito iti seni asakwañosikowa'ipi, iti ko'amaña neja toyaja'o airo ko'amaña newëoja'kowa'ini, iti sai sa ëjaëpi kooa de'oji kani sewotëjini këaye pa'iji iti ko'are'waja'to paai pa'iwe'ña kwi'ne airo pa'iyeye koni jare ko'are'se'e pa'ito nere'wa kaiye yekeje kooye pa'iji paaire ko'amaña newe'mñana jamaka isiyë ñese mëiñena jaje pa'ina iti nese'e kooa sewokaiyese pa'iji iye tëkawë koka seni asase'e.

Kan.- 5 Se tëojë'ë ikoni WËOKO VI "JAI PAAI KO YO'OYE YEJA PA'IYERE KË'TOSE'E PA'IJAKO KAJË, iko kayere:

"TITULO IV

PI'OJË KWI'NE SEÑAJË DE'O AINOAÑA PAIJAKO KAJË"

Kan.- 6.- Koojë'ë iko ayere Código orgánico del Ambiente iye jaiye kwañeñere VIGESIMO SEPTIMA.- Iti saisakë ko'amaña nesikowa'i ëjaowa'ire kokaija'kowa'pi pa'iyë iti seña pa'ito paai ko yo'oja'ñere kajë.

VIGESIMA OCTAVA .- Ye'yese'pi se tëoye pa'ina peeoji ñese nesaoye iti me kajë isise'ea'ni iti ko'amaña neja'ñe kani iye Ainoaña ko'amaña neña kwi'ne iti kase'eje pa'iji.

VIGESIMA NOVENA.- se nere'wakoñe pa'iji iti toyaja'o kaye ti peeoji iti ko'amañare nejë saito ti si'aye karaye iti këase'e paai pa'i dari pa'ikowajire kwi'neje iti ko'amaña newe'ña kënomaka pa'ikowa'ire koni.

TRIGESIMA.- jaiye koki ko'amaña nese'pi pa'iji jare iti këawe'ñana kase'pi iko kanëosiko 448 kasnëosiko Codigo Organico del Ambiente ikona yure kasikoni iti se ñajë sayerepa.

TRIGESIMAPRIMERA.- Ko'amaña neja'toyaja'o isiye pa'iji ainoaña ñakai ëjaëse'e, ai du'ru kase'eje pa'ina iye yre nere'wakona kose'pi pa'iji jaje pa'ikëta're ñaño pa'iji iko wëoko IV iye kako kwañesiko.

Kan. 7.- Koojë'ë iye nere'wasikona iye Codigo Organico del Ambiente iye kwañese're

NOVENA. – El Ministerio del Ambiente, Agua y Transición Ecológica, el Ministerio del Trabajo y el Ministerio de Economía y Finanzas, kooa 60 mu'señapi iti ikore nesimakapi yo'oyepa'iji si'aye iti kwañese'e pa'iyeye pa'ye kooye pa'iji iti saisaja'këre iye ko'amaña nekë.

DECIMA. – Ainoa ñakai ëjaëpi kwi'ne a'ri ëja dari pa'ikowa'i koni saye pa'iji,

yo'okēta'a iko Sistema Unico de Manejo Ambiental (SUMA) kooa 90 mu'señapi de'oyerepa nesiko pa'ija'koa jayēwa iye koosomaka kooye pa'iji iti ñajē saijē saja'kowa'ini.

DECIMAPRIMERA.- Si'a ko'amaña kokaiye nesikowa'i pa'iyē kooa esa neñe ai do'ikē'ro pa'iyese'e iye koosikoa iko Sistema Único de Manejo Ambiental 11 de octubre de 2021, jao iti tēteko nere'waējaopi kwañeō iye tseajeokoni No. 22-18-IN/21 iko Ministerio del Ambiente, Agua y Transición Ecológica, jaowa iti yo'oko ñese saja'ko jare yure nere'wako kayeje pa'ye.

DECIMASEGUNDA. - Si'a ko'amaña kokaiye nesikowa'i pa'iyē kooa esa neñe ai do'ikē'ro pa'iyese'e iye koosikoa iko Sistema Único de Manejo Ambiental 11 de octubre de 2021, jao iti tēteko nere'waējaopi kwañeō iye tseajeokoni iko 12 de octubre de 2021, iye tseasiko No. 22-18-IN/21, , jao iti tēteko nere'waējaopi kwañeō Ministerio del Ambiente, Agua y Transición Ecológica 11 de octubre de 2021 pa'imaka, iye kase'na se asakojaijē kooyepa'iji ikore kase'e.

DECIMATERCERA. – Ai jaiye ko'are'waye iti do'ikē'ro pa'iwe'ñana ikona koosikowa'i Sistema Unico de Información Ambiental iko 12 de octubre de 2021 iti tseako kase'je pa'ioire No. 22-18-IN/21 iti tēteko isi ējaopi isisiko ikona Ministerio del Ambiente, Agua y Transición Ecológica 11 de octubre de 2021 iti ñakai ējaēpi neñepa'iji iti kase're 470 iye nere'wase'e pa'iyē.

Iye saijako de'oye kani kooa si'ajēña mu'señase'e payē iti sewosimakapi iye kato isija'kēapi iti kokaikēna jare io kase'je pa'ye.

DECIMAQUINTA.- lopi yure ñese saiko pa'ito iye kasikopi kokaija'koa si'aye ko'amaña nekaiye kwi'ne neja'ñe koni ja'arepa wēomaka ayepi ja kase'e ti'añe pa'iji yure iye tseajeoko akopi No. 1149-19-JP/21 10 de noviembre de 2021 tēteko se isi ējaopi isisikoa iye kato ko'ye se kasikoa No. 1149-19-JP/21 21 koo pa'imaka 2021 Iye Ecuador ējaopi ñako tēteko isisiko iye kato se tsioji jaiye ko yo'okowa'i asaja'ñere iye kasi kwañeñeje pa'ioire.

DECIMASEXTA.- Kooa 90 mu'señapi iti isisimakapi kwekwewēoni iye nere'wamakaja'a ainoaña ñakai sa ējaēpi nere'waja'kēapi ikore Sistema Único de Información Ambiental ikore IV koose'e pa'iyē.

Kan.8.- Nejojē'ē kaajese'e kwañesikore.

Kan. 9.- Nejojē'ē iye kēa kokare

“Kayere seni asayé.- Pa'ikowa'ire neñañe airo ko'are'waye ayere kajē asarōjaiñere”

TĒJIOREPARE KWAÑESE'E

TE'O.- Iye kasiko saija'koa iore kase're se kēani jai paai ñawe'ñana etosimakapi

....